

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»**

Фінансова звітність

*За рік, що закінчився 31 грудня 2017 року
Разом із звітом незалежного аудитора*

Зміст

Звіт незалежного аудитора

Звіт про фінансовий стан	1
Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	2
Звіт про зміни у власному капіталі	4
Звіт про рух грошових коштів (прямий метод)	5

Примітки до фінансової звітності

1. Загальна інформація	6
2. Операційне середовище та безперервність діяльності	6
3. Основа складання фінансової звітності	7
4. Основні положення облікової політики	8
5. Суттєві облікові судження та оцінки	25
6. Інформація за сегментами	26
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	28
8. Кошти у кредитних установах	29
9. Похідні фінансові інструменти	29
10. Кредити клієнтам	30
11. Торгові цінні папери	33
12. Інвестиції, наявні для продажу	33
13. Інвестиції, утримувані до погашення	33
14. Інвестиційна нерухомість	33
15. Основні засоби та нематеріальні активи	34
16. Активи, утримувані для продажу	35
17. Інше майно	35
18. Оподаткування	36
19. Резерв під зменшення корисності інших активів та інші резерви	37
20. Інші активи та зобов'язання	37
21. Кошти Національного банку України	38
22. Кошти кредитних установ	39
23. Кошти клієнтів	39
24. Власний капітал	40
25. Договірні та умовні зобов'язання	40
26. Чисті комісійні доходи	41
27. Прибутки/(збитки) від торгових цінних паперів	42
28. Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	42
29. Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	42
30. Інші доходи	42
31. Витрати на персонал та інші операційні витрати	43
32. Управління ризиками	43
33. Оцінка справедливої вартості	52
34. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	56
35. Операції із зв'язаними сторонами	57
36. Достатність капіталу	59
37. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності	60
38. Події після звітної дати	60

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

На 31 грудня 2017 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	31 грудня 2017	31 грудня 2016 (рекласифіковано)
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	7 264 287	2 482 132
Банківські метали		7 958	14 112
Кошти у кредитних установах	8	3 739 554	6 521 927
Похідні фінансові активи	9	910	9 420
Кредити клієнтам	10	33 646 433	20 351 584
Торгові цінні папери	11	315 094	386 454
Інвестиції, наявні для продажу	12	20 576 663	19 996 757
Інвестиції, утримувані до погашення	13	–	1 000 657
Інвестиційна нерухомість	14	348 834	50 814
Основні засоби та нематеріальні активи	15	1 736 061	1 509 943
Активи, утримувані для продажу	16	60 508	1 129 309
Інше майно	17	740 764	328
Поточні активи з податку на прибуток		4 921	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	18	187 584	82 561
Інші активи	20	583 656	365 014
Всього активи		69 213 227	53 905 933
Зобов'язання			
Кошти Національного банку України	21	414 104	574 997
Кошти кредитних установ	22	1 946 930	1 105 700
Похідні фінансові зобов'язання	9	3 775	16 300
Кошти клієнтів	23	60 646 118	46 180 966
Резерви під гарантії та зобов'язання	19	209 392	60 504
Інші зобов'язання	20	367 595	669 560
Всього зобов'язання		63 587 914	48 608 027
Власний капітал			
Статутний капітал	24	13 837 000	13 837 000
Набуті права власності на акції		(518 439)	(518 439)
Результат від операцій з акціонерами		(1 102 304)	(1 102 304)
Додатковий сплачений капітал		135 942	135 942
Інші резерви	24	278 424	593 415
Накопичений дефіцит		(7 005 310)	(7 647 708)
Всього власний капітал		5 625 313	5 297 906
Всього власний капітал та зобов'язання		69 213 227	53 905 933

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

10 квітня 2018 року

Махкамова
239-28-36

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

За рік, що закінчився 31 грудня 2017 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Процентний дохід			
Кредити клієнтам		4 146 481	2 644 388
Інвестиції, наявні для продажу		2 089 753	1 840 611
Депозитні сертифікати Національного банку України		531 359	878 266
Кошти у кредитних установах		84 311	106 804
		6 851 904	5 470 069
Торгові цінні папери		23 016	7 354
		6 874 920	5 477 423
Процентні витрати			
Кошти Національного банку України		(73 803)	(183 215)
Кошти клієнтів		(4 419 920)	(4 435 057)
Кошти кредитних установ		(22 916)	(135 303)
		(4 516 639)	(4 753 575)
Чисті процентні доходи до зміни резерву під зменшення корисності кредитів		2 358 281	723 848
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	8, 10	(692 893)	567 363
Чисті процентні доходи після зміни резерву під зменшення корисності кредитів		1 665 388	1 291 211
Збиток від первісного визнання фінансових активів		(6 706)	(775 604)
Чисті комісійні доходи	26	551 700	342 720
Прибутки/(збитки) від торгових цінних паперів	27	5 116	(406)
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	28	51 602	82 686
Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	29	71 558	326 465
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		153 560	207 870
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості		14 705	9 255
Інші доходи	30	171 821	136 885
Непроцентні доходи		1 013 356	329 871
Витрати на персонал	31	(912 733)	(581 076)
Інші операційні витрати	31	(858 037)	(631 815)
Знос та амортизація	15	(178 460)	(106 915)
Зміна резерву під зменшення корисності інших активів та інші резерви	19	(205 117)	(35 396)
Непроцентні витрати		(2 154 347)	(1 355 202)
Прибуток до оподаткування		524 397	265 880
Відшкодування з податку на прибуток	18	103 415	23 115
Чистий прибуток		627 812	288 995

Примітки на сторінках 6-60 є невід'ємною частиною цієї річної фінансової звітності.

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД (продовження)

	<i>Примітки</i>	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Чистий прибуток		627 812	288 995
Інший сукупний дохід			
Статті, які в подальшому не будуть перекласифіковані у склад прибутків та збитків			
Переоцінка основних засобів		(8 935)	110 629
Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою основних засобів		1 608	(19 913)
		(7 327)	90 716
Статті, які в подальшому будуть перекласифіковані у склад прибутків та збитків			
Нереалізовані (збитки)/прибутки від інвестицій, наявних для продажу		(344 680)	597 695
Реалізовані прибутки від інвестицій, наявних для продажу		51 602	27 854
		(293 078)	625 549
Інший сукупний (збиток)/прибуток після оподаткування		(300 405)	716 265
Всього, сукупний прибуток		327 407	1 005 260
Середньозважена кількість акцій (у тисячах)		13 837 000	13 837 000
Чистий і скоригований чистий прибуток на акцію (в гривнях)		0,05	0,02

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

10 квітня 2018 року

Махкамова
239-28-36

ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

За рік, що закінчився 31 грудня 2017 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	Статутний капітал	Набуті права власності на акції	Резуль- тат від операцій з акціоне- рами	Додат- ковий сплачений капітал	Інші резерви	Накопи- чений дефіцит	Всього капітал
На 31 грудня 2015		13 837 000	(518 439)	(1 102 304)	135 942	(122 850)	(7 936 703)	4 292 646
Всього сукупний прибуток за рік		-	-	-	-	716 265	288 995	1 005 260
На 31 грудня 2016		13 837 000	(518 439)	(1 102 304)	135 942	593 415	(7 647 708)	5 297 906
Всього сукупний прибуток за рік	24	-	-	-	-	(300 405)	627 812	327 407
Переведення в результаті вибуття активів		-	-	-	-	(14 586)	14 586	-
На 31 грудня 2017		13 837 000	(518 439)	(1 102 304)	135 942	278 424	(7 005 310)	5 625 313

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

10 квітня 2018 року

Махкамова
239-28-36

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)**За рік, що закінчився 31 грудня 2017 року***(в тисячах гривень)*

	<i>Примітки</i>	2017	2016 <i>(реклаसифіковано)</i>
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Проценти отримані		6 602 820	4 913 303
Проценти сплачені		(4 455 596)	(4 685 853)
Винагороди та комісії отримані		689 032	443 974
Винагороди та комісії сплачені		(168 168)	(107 714)
Чистий результат від операцій з іноземними валютами та банківськими металами (реалізований)	29	12 036	8 996
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		149 545	191 559
Інші доходи отримані		72 183	116 663
Витрати на персонал		(876 299)	(564 591)
Інші операційні витрати		(788 345)	(592 244)
Торговий результат від інвестицій в цінні папери	27	630	546
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		1 237 838	(275 361)
<i>Чисте зменшення/(збільшення) операційних активів</i>			
Банківські метали		9 167	16 617
Кошти у кредитних установах		3 553 571	3 728 649
Кредити клієнтам		(13 300 375)	(5 677 536)
Інші активи		(222 817)	99 652
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>			
Кошти кредитних установ		657 136	(4 443 189)
Кошти клієнтів		12 422 509	16 929 152
Інші зобов'язання		-	171 359
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		4 357 029	10 549 343
Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності			
Придбання інвестиційних цінних паперів та інвестицій, утримуваних до погашення		(115 214 430)	(185 595 469)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів та інвестицій, утримуваних до погашення		115 807 145	177 374 794
Придбання основних засобів та нематеріальних активів	15	(354 394)	(360 697)
Надходження від продажу основних засобів		122 552	1 637
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості	14	13 980	8 648
Надходження від продажу активів, утримуваних для продажу	16, 30	123 078	100 251
Чисті грошові кошти, отримані від/ (використані в) інвестиційній діяльності		497 931	(8 470 836)
Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності			
Надходження від позикових коштів, отриманих від кредитних установ		80 939	120 894
Погашення позикових коштів, отриманих від Національного банку України		(180 000)	(3 736 600)
Чисті грошові кошти, використані в процесі фінансової діяльності	37	(99 061)	(3 615 706)
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		26 256	49 334
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		4 782 155	(1 487 865)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		2 482 132	3 969 997
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	7	7 264 287	2 482 132

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

10 квітня 2018 року

Махкамова
239-28-36

Примітки на сторінках 6-60 є невід'ємною частиною цієї річної фінансової звітності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

1. Загальна інформація

Організаційна структура та діяльність

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК» (далі – «Банк») було створено 21 липня 1993 року на базі злиття декількох комерційних банків. У березні 2009 року на позачергових Загальних зборах акціонери Банку звернулись до українського уряду з пропозицією здійснення державного контролю над статутним капіталом Банку. У червні 2009 року у відповідь на звернення акціонерів Банку український уряд погодився здійснювати контроль над Банком шляхом отримання контрольної частки участі у статутному капіталі Банку.

Банк приймає вклади від фізичних і юридичних осіб і надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, проводить операції з обміну валют і надає інші банківські послуги своїм корпоративним та роздрібним клієнтам. Головний офіс Банку розташований у Києві. Станом на 31 грудня 2017 року мережа Банку має 243 зареєстрованих відділень (з них 243 діючих) (2016: 245 зареєстрованих відділень (з них 231 діючих)) у різних регіонах України. Юридична адреса Банку: вул. Єреванська, 1, Київ, Україна. Головний офіс Банку знаходиться за адресою: вул. Богдана Хмельницького, 16-22, Київ, Україна.

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років випущені акції Банку належали таким акціонерам:

Акціонер	31 грудня 2017, %	31 грудня 2016, %
Міністерство фінансів України	94,94	94,94
ТОВ «БКС ІНВЕСТ»	0,73	–
Інші	4,33	5,06
Всього	100,00	100,00

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років кінцевою контролюючою стороною Банку була держава Україна в особі Міністерства фінансів України.

Дана річна фінансова звітність була затверджена до випуску та підписана керівництвом Банку 10 квітня 2018 року.

2. Операційне середовище та безперервність діяльності

Банк здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

На тлі значного погіршення у 2014 і 2016 роках поточна політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною. Уряд України продовжує здійснювати комплексну програму структурної реформи, спрямовану на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбу з корупцією, реформування судової системи тощо з кінцевою метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні.

Слабкість національної валюти – гривні, яка зазнала девальвації більш ніж у три рази по відношенню до долара США з початку 2014 року, в поєднанні з обмеженнями щодо міжнародних розрахунків, негативне сальдо зовнішньої торгівлі, триваюча нестабільність на традиційних експортних товарних ринках країни та високий рівень інфляції є ключовими ризиками для стабілізації операційного середовища в Україні у найближчому майбутньому. Подальша підтримка з боку Міжнародного Валютного Фонду та інших міжнародних донорів залежить від збереження динаміки зазначених вище структурних реформ.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичній ситуації, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

3. Основа складання фінансової звітності

Підтвердження відповідності

Дана фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), випущених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), та пояснень, опублікованих Міжнародним Комітетом з тлумачення фінансової звітності («МКТФЗ»).

Основа оцінки

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за винятком оцінки будівель, які оцінюються за переоціненою вартістю, інвестиційної нерухомості, яка оцінюється з справедливою вартістю, активів, утримуваних для продажу, які оцінюються за найменшою з двох величин - балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем, та фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю на кінець року, як викладено у положеннях облікової політики нижче.

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Банк бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, як би учасники ринку враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки. Справедлива вартість для цілей оцінки та/або розкриття у цій фінансовій звітності визначається на такій основі, за виключенням операцій оренди, які входять у сферу застосування МСБО (IAS) 17 «Оренда», та оцінок, які мають певну схожість зі справедливою вартістю, але не є справедливою вартістю, такі як чиста вартість реалізації згідно з МСБО (IAS) 2 «Заласи» або вартість під час використання згідно з МСБО (IAS) 36 «Зменшення корисності активів».

Окрім того, для цілей фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за категоріями на Рівні 1, 2 або 3 у залежності від того, наскільки вхідні дані, використані для оцінок справедливої вартості, піддаються спостереженню, і важливості таких вхідних даних для оцінки справедливої вартості у цілому, які можна викласти таким чином:

- ▶ вхідні дані Рівня 1 являють собою ціни котирування (без коригування) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких Банк може мати доступ на дату оцінки;
- ▶ вхідні дані Рівня 2 являють собою вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до Рівня 1), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано; та
- ▶ вхідні дані Рівня 3 являють собою вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Рекласифікації

При складанні фінансової звітності за 2017 рік, керівництво Банку прийняло рішення про представлення майна, яке надійшло у власність Банку у результаті звернення стягнення на заставне майно, окремим рядком «Інше майно» у звіті про фінансовий стан. Дані станом за 31 грудня 2016 року було перекласифіковано для відповідності з форматом представлення у 2017 році.

	<i>Згідно з попереднім періодом</i>	<i>Рекласифікації</i>	<i>Рекласифіковано</i>
Статті звіту про фінансовий стан			
Інше майно	–	328	328
Інші активи	365 342	(328)	365 014

При складанні фінансової звітності за 2017 рік, керівництво Банку прийняло рішення про окреме представлення процентного доходу від депозитних сертифікатів Національного банку України. Дані за 2016 рік були рекласифіковані відповідним чином.

	<i>Згідно з попереднім періодом</i>	<i>Рекласифікації</i>	<i>Рекласифіковано</i>
Статті звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід			
Інвестиції, наявні для продажу	1 880 587	(39 976)	1 840 611
Депозитні сертифікати Національного банку України	–	878 266	878 266
Інвестиції, утримувані до погашення	838 290	(838 290)	–

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

При складанні фінансової звітності за 2017 рік, Банк змінив підходи щодо представлення торгового результату від інвестицій в цінні папери в звіті про рух грошових коштів. Дані за 2016 рік були змінені відповідним чином.

	Згідно з попереднім періодом	Рекласифікації	Рекласифіковано
Статті звіту про рух грошових коштів			
<i>Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності</i>			
Торговий результат від інвестицій в цінні папери	28 399	(27 853)	546
<i>Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності</i>			
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів та інвестицій, утримуваних до погашення	177 346 941	27 853	177 374 794

Безперервність діяльності

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банк є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому здійснювати господарську діяльність Банку в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі є обґрунтованим, враховуючи належний рівень достатності його капіталу, обов'язки акціонерів виконувати свої зобов'язання у тому числі пов'язані з майновою участю, а також на основі історичного досвіду, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

Функціональна валюта та валюта подання

Річна фінансова звітність представлена у тисячах гривень, якщо не зазначено інше. Гривня є валютою подання та функціональною валютою Банку.

4. Основні положення облікової політики

Принципи облікової політики, викладені нижче, застосовувалися послідовно до всіх періодів, поданих у цій фінансовій звітності.

Перерахунок іноземних валют

Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід як чистий результат від операцій в іноземній валюті. Немонетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, які оцінюються за справедливою вартістю, перераховуються у гривні за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату операції.

Різниці між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом Національного банку України на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті.

Офіційні обмінні курси Національного банку України, що були застосовані при складанні цієї фінансової звітності, є такими:

Валюта	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Долар США	28,0672	27,1909
Євро	33,4954	28,4226

Фінансові активи

Первісне визнання

Згідно з положеннями МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», фінансові активи класифікуються відповідно як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити та дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або фінансові активи, наявні для продажу. При первісному визнанні фінансові активи, оцінюються за справедливою вартістю включаючи витрати, безпосередньо пов'язані зі здійсненням операції, крім фінансових активів, що оцінюються

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки та збитки, витрати за якими визнаються у складі прибутків або збитків. Під час первісного визнання фінансових активів Банк присвоює їм відповідну категорію і потім може перекласифікувати фінансові активи у деяких випадках, зазначених нижче.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання з придбання активу. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або договірними платежами, що не мають котирування на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу, і вони не класифікуються як торгові цінні папери або інвестиції, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у складі прибутку або збитку при припиненні визнання або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, а також у процесі амортизації.

Державні субсидії у вигляді нефінансового активу від органів державної влади визнаються за чистою поточною вартістю майбутніх грошових потоків, пов'язаних з компенсацією процентних доходів. Збиток від первісного визнання пільгових кредитів представлений на нетто-основі з доходом від визнання державної субсидії в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Подальше відображення дебіторської заборгованості за державною субсидією здійснюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка та підлягає перевірці на предмет знецінення з подальшим визнанням доходів і витрат у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, якщо визнання інструменту припинено або якщо він був знецінений, а також в процесі амортизації.

Фінансові активи, наявні для продажу

Фінансові активи, наявні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, наявні для продажу та не класифіковані як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, інвестиції, утримувані до погашення, або кредити та дебіторська заборгованість. Після первісного визнання фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, і при цьому прибутки та збитки визнаються в іншому сукупному доході до моменту припинення визнання інвестиції або зменшення її корисності. У цьому випадку кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був відображений в іншому сукупному доході, перекласифіковується до категорії прибутку або збитку. При цьому проценти, що визнаються за методом ефективного відсотка, відображаються у складі прибутку або збитку.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими або платежами, що можуть бути визначені, та фіксованим строком погашення класифікуються як утримувані до погашення в разі, якщо Банк має намір і здатний утримувати їх до строку погашення. Інвестиції, які Банк має намір утримувати протягом невизначеного періоду часу, не включаються до цієї категорії. Інвестиції, утримувані до погашення, згодом обліковуються за амортизованою вартістю. Доходи і витрати відображаються у звіті про прибутки та збитки при знеціненні інвестицій, а також в процесі амортизації.

Оцінка

Після первісного визнання фінансові активи, включаючи похідні інструменти, оцінюються за справедливою вартістю без вирахування затрат на здійснення операцій, які можуть бути понесені при продажу чи іншому вибутті фінансового активу, за винятком:

- ▶ кредитів та дебіторської заборгованості, що оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективного відсотка;
- ▶ інвестицій, утримуваних до погашення, які оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективного відсотка;
- ▶ інвестицій в дольові інструменти, які не мають ціни котирування на активному ринку і справедливую вартість яких неможливо оцінити достовірно. Такі фінансові інструменти оцінюються за вартістю придбання.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Усі фінансові зобов'язання, крім тих, що були визначені як зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, та крім фінансових зобов'язань, що виникають у випадку, коли передача фінансового активу, відображеного в обліку за справедливою вартістю, не відповідає критеріям припинення визнання, оцінюються за амортизованою вартістю.

Амортизована вартість фінансового активу чи фінансового зобов'язання – це сума, за якою фінансовий актив чи зобов'язання оцінюються при первісному визнанні, мінус виплати основної суми, плюс або мінус кумулятивна амортизація будь-якої визнаної різниці між цією первісною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективного відсотка та мінус будь-яке зменшення внаслідок зменшення корисності. Премії та дисконти, у тому числі початкові витрати на здійснення операцій, включаються до балансової вартості відповідного інструмента та амортизуються за методом ефективного відсотка.

Прибутки та збитки, що виникають при подальшій оцінці

Прибуток або збиток в результаті зміни справедливої вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання визнається таким чином:

- ▶ прибуток або збиток від фінансового інструмента, класифікованого як фінансовий інструмент за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, визнається у складі прибутку або збитку;
- ▶ прибуток або збиток від фінансового активу, наявного для продажу, визнається як інший сукупний дохід (за винятком збитків від зменшення корисності і прибутків та збитків від курсових різниць) до моменту припинення визнання цього активу, коли кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був визнаний у в іншому сукупному доході, визнається у складі прибутку або збитку. Проценти, пов'язані з фінансовим активом, наявним для продажу, визнаються у складі прибутку або збитку і розраховуються за методом ефективного відсотка.

Прибуток або збиток від фінансових активів та фінансових зобов'язань, відображених за амортизованою вартістю, визнається у складі прибутку або збитку, коли відбувається припинення визнання фінансового активу чи фінансового зобов'язання або зменшується його корисність, а також у процесі амортизації.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік або наміру провести розрахунок шляхом взаємозаліку або реалізувати актив і одночасно погасити зобов'язання.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають кошти в касі, кошти в Національному банку України, не обмежені для використання, кошти у кредитних установах зі строком погашення до 90 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та високоліквідні фінансові активи з початковими строками виплат до трьох місяців, ризик зміни справедливої вартості яких є незначним і які використовуються Банком при управлінні короткостроковими зобов'язаннями, включаючи овернайт депозитні сертифікати Національного банку України.

Кошти у кредитних установах

У процесі своєї звичайної діяльності Банк надає кредити або розміщує депозити в інших кредитних установах на певні проміжки часу. Кошти в кредитних установах первісно визнаються за справедливою вартістю. Кошти в кредитних установах зі встановленим терміном погашення оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка та обліковуються за вирахуванням резерву на покриття збитків від знецінення.

Банківські метали

Дорогоцінні метали відображаються за меншою з вартостей – за чистою вартістю реалізації або за вартістю придбання. Чиста вартість реалізації банківських металів оцінюється на основі курсів, заявлених на ринку. Результат переоцінки визнається у якості курсових різниць по операціям з банківськими металами у складі статті «Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами» Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Договори «репо» і зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного придбання цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застава за

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що впливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу коштів інших банків або клієнтів. Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається у складі коштів в інших банках або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного придбання розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективного відсотка.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатись у фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються тільки при реалізації третім особам і відображаються у прибутку або збитку як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і свопи на валютних ринках, що укладаються переважно з українськими банками. Похідні інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю на дату укладання контракту, після чого вони переоцінюються за справедливою вартістю. Всі похідні інструменти відображаються як активи, якщо їх справедлива вартість має додатне значення, та як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення.

Зміни справедливої вартості похідних інструментів визнаються негайно у Результаті від операцій з похідними фінансовими інструментами Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Банк здійснює оцінку та розрахунок справедливої вартості форвардних контрактів та визнає її суттєві зміни у складі прибутку або збитку.

Хоча Банк і здійснює торгові операції з похідними інструментами для цілей хеджування ризиків, ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

Вбудовані похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти, вбудовані в склад інших фінансових інструментів або інших комбінованих угод, обліковуються як окремі деривативи, якщо їх характеристики та ризики за ними не знаходяться у тісному зв'язку з основною угодою та основна угода не відноситься до категорії фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають кошти Національного банку України, кошти кредитних установ та кошти клієнтів. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у складі прибутку або збитку, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

Якщо Банк викупує свої зобов'язання, вони вилучаються зі звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язань та виплаченою винагородою відображається у складі прибутку або збитку.

Оренда

Операційна оренда – Банк як орендар

Оренда майна, за умовами якої орендодавець фактично зберігає за собою всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Платежі за договорами операційної оренди списуються за прямолінійним методом на витрати протягом строку оренди і включаються до складу інших операційних витрат.

Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає у звіті про фінансовий стан активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Дохід від операційної оренди визнається у складі прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом строку оренди як чисті прибутки/збитки від інвестиційної нерухомості у випадку будівель та приміщень, або як інший дохід. Сукупна вартість пільг, що надаються орендарям, відображається за прямолінійним методом як зменшення орендного доходу протягом строку оренди. Первісні прямі витрати, понесені у зв'язку із договором операційної оренди, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

Фінансова оренда – це оренда, за якою орендарю передаються в основному всі ризики та винагороди щодо володіння, пов'язані з правом власності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

На початку строку оренди банк як орендар визнає фінансову оренду як активи та зобов'язання у балансі за сумами, що дорівнюють справедливій вартості орендованого майна на початку оренди, або (якщо вони менші за справедливу вартість) за теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів, яка визначається на початку оренди.

Банк як орендодавець визнає активи, утримувані за угодами про фінансову оренду, у балансі як виданий кредит за сумою, що дорівнює чистим інвестиціям в оренду. Орендний платіж, що підлягає отриманню, розглядається як погашення основної суми боргу і фінансовий дохід для надання відшкодування та винагороди орендодавцю за його інвестиції та послуги.

Зменшення корисності фінансових активів

Банк визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансових активів чи групи фінансових активів на кожну звітну дату. Вважається, що зменшення корисності фінансового активу чи групи фінансових активів відбувається тільки тоді, коли існують об'єктивні ознаки зменшення корисності в результаті однієї чи більше подій, що настали після первісного визнання активу («випадок виникнення збитків»), і такий випадок або випадки виникнення збитків мають вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансових активів чи групи фінансових активів, який може бути достовірно визначений. Об'єктивні ознаки зменшення корисності можуть включати ознаки того, що позичальник чи група позичальників зазнають суттєвих фінансових труднощів, порушують зобов'язання зі сплати процентів чи основної суми боргу, ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації, свідчення, на підставі спостережуваної ринкової інформації, щодо поміркованого зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни у рівні прострочених платежів або в економічних умовах, що корелюють зі збитками по активах, а також показники зовнішньої інформації що відбулися в технологічному, ринковому, економічному або правовому оточенні, в якому діє суб'єкт господарювання.

Кошти у кредитних установах та кредити клієнтам

Спочатку Банк визначає, чи існують об'єктивні індивідуальні ознаки зменшення корисності коштів у кредитних установах та кредитів клієнтам, що обліковуються за амортизованою вартістю, кожен з яких окремо є суттєвим, а також індивідуальні або сукупні ознаки зменшення корисності фінансових активів, кожен з яких окремо не є суттєвим. У випадку, якщо об'єктивні ознаки зменшення корисності розглянутого окремо фінансового активу (суттєвого або несуттєвого) відсутні, цей актив включається до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Така група фінансових активів оцінюється на предмет зменшення корисності на колективній основі. Активи, що оцінюються окремо на предмет зменшення корисності і стосовно яких визнається або продовжує визнаватися збиток від зменшення корисності, не повинні оцінюватись на предмет зменшення корисності на колективній основі.

За наявності об'єктивних ознак понесення збитку в результаті зменшення корисності фінансових активів сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активів та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (за вирахуванням майбутніх очікуваних збитків за кредитом, які ще не були понесені). Балансова вартість активу знижується за рахунок використання рахунку резерву під зменшення корисності і сума збитку від зменшення корисності відображається у складі прибутку або збитку. Процентні доходи продовжують нараховуватись на знижену балансову вартість на основі процентної ставки, що використовувалася з метою дисконтування майбутніх грошових потоків для цілей оцінки збитку від зменшення корисності. Кредити та відповідний резерв списуються, коли перспективи подальшого відшкодування заборгованості відсутні, а забезпечення було реалізовано чи передано Банку. Якщо у наступному році сума очікуваного збитку від зменшення корисності знижується або збільшується, і таке зниження може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності зменшується або збільшується шляхом коригування рахунку резерву.

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується за первісним ефективним відсотком за фінансовим активом. Якщо кредит надано під плаваючу процентну ставку, то ставкою дисконтування для визначення збитків від зменшення корисності буде поточний ефективний відсоток. Обчислення поточної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків забезпеченого фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті реалізації забезпечення, за вирахуванням витрат на одержання та реалізацію забезпечення, незалежно від ймовірності реалізації забезпечення.

З метою колективної оцінки зменшення корисності фінансові активи розподіляються на групи на основі внутрішньої системи кредитних рейтингів Банку, з урахуванням характеристик кредитного ризику, таких як вид активу, галузь економіки, географічне розташування, вид забезпечення, своєчасність платежів та інші відповідні фактори.

Майбутні грошові потоки за групою фінансових активів, які оцінюються на предмет зменшення корисності на колективній основі, визначаються виходячи з історичної інформації щодо збитків за активами, характеристики кредитного ризику за якими аналогічні характеристикам за активами групи. Збитки попередніх періодів

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

коригуються на основі поточної спостережуваної ринкової інформації з метою відображення впливу існуючих умов, що не мали впливу на ті роки, за які наявна історична інформація щодо збитків, та усунення впливу умов у попередніх періодах, які не існують на даний момент. Оцінки змін у майбутніх грошових потоках відображають та відповідають змінам у відповідній спостережуваній ринковій інформації за кожен рік (наприклад, зміни у рівні безробіття, цінах на нерухомість, товарних цінах, платіжному статусі чи інших факторах, що свідчать про понесені збитки та їх розмір). Методи та припущення, використані для оцінки грошових потоків аналізуються регулярно з метою зменшення будь-яких розбіжностей між оціночним збитком та фактичними результатами.

Кредити клієнтам

Основні чинники, які враховуються при оцінці зменшення корисності кредитів, включають наявність прострочених платежів за основним боргом або нарахованими процентами, відомості про фінансові труднощі, що виникли у контрагентів, а також про зниження їх кредитних рейтингів або порушення умов кредитних договорів. Банк оцінює зменшення корисності кредитів за індивідуально суттєвими кредитами, та кредитами, що оцінюються на колективній основі.

Резерви за індивідуально суттєвими кредитами

Банк визначає належну суму резерву для кожного кредиту, що є окремо суттєвим, на індивідуальній основі. Фактори, що беруться до уваги при визначенні суми резерву, включають життєздатність бізнес-плану контрагента, його спроможність покращити результати діяльності у разі виникнення фінансових труднощів, прогнози надходжень, наявність інших джерел фінансової підтримки та реалізаційну вартість застави, а також строки очікуваних грошових потоків, та інші чинники. Збитки від зменшення корисності оцінюються станом на кожну звітну дату.

Резерви за кредитами, що оцінюються на колективній основі

Резерви під збитки за кредитами, наданими клієнтам, які не є окремо суттєвими, або за кредитами, які є окремо суттєвими і по відношенню до яких ще немає об'єктивних індивідуальних ознак зменшення корисності, оцінюються на колективній основі. Резерви оцінюються станом на кожну звітну дату за кожним окремим кредитним портфелем.

При оцінці резервів на колективній основі враховується збиток від зменшення корисності кредитного портфеля, який є ймовірним навіть тоді, коли об'єктивних індивідуальних ознак зменшення корисності ще немає. Збитки від зменшення корисності оцінюються з урахуванням такої інформації: історичні дані про збитки за даним кредитним портфелем, поточні економічні умови, наявність відповідного проміжку часу між ймовірним понесенням збитку та його ідентифікацією як збитку, що вимагає створення резерву на покриття збитків від зменшення корисності, оціненого на індивідуальній основі, а також очікувані надходження коштів і відшкодування в разі зменшення корисності.

Оцінка фінансових гарантій та акредитивів і створення резерву за ними відбувається подібно до оцінки та резервування кредитів.

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, у разі доцільності, переглядати умови кредитування – провести реструктуризацію, а не вступати в права володіння заставою. Реструктуризація – зміна істотних умов за первісним договором шляхом укладання додаткової угоди з боржником у зв'язку з фінансовими труднощами боржника (за визначенням Банку) та необхідністю створення сприятливих умов для виконання ним зобов'язань за активом (зміна процентної ставки; скасування (повністю або частково) нарахованих і несплачених боржником фінансових санкцій (штрафу, пені, неустойки) за несвоєчасне внесення платежів за заборгованістю боржника; зміна графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного боргу, сплати процентів/комісій); зміна розміру комісії).

Процедура обліку таких реструктуризованих кредитів є такою:

- ▶ якщо валюту кредиту було змінено, визнання старого кредиту припиняється, і замість нього в обліку відображається новий кредит;
- ▶ якщо корисність кредиту зменшилась після реструктуризації, Банк використовує первісну ставку ефективного відсотка для дисконтування нових грошових коштів з метою оцінки вартості відшкодування кредиту. Різницю між перерахованою приведеною вартістю нових грошових потоків з урахуванням забезпечення та балансовою вартістю до реструктуризації включається до складу витрат на формування резервів під зменшення корисності.

Банк постійно аналізує реструктуризовані кредити для того, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Списання кредитів

Кредити списуються за рахунок резерву на покриття збитків від зменшення корисності за рішенням Правління Банку. Списання кредитів відбувається після того, як керівництво використало усі можливості щодо повернення сум заборгованості Банку та після продажу всього наявного забезпечення за кредитом. Подальше відшкодування раніше списаних сум визнається як інші доходи в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід в період відшкодування.

Інвестиції, наявні для продажу

На кожну звітну дату Банк визначає наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестиції або групи інвестицій, наявних для продажу.

Що стосується інвестицій у дольові інструменти, класифікованих як наявні для продажу, об'єктивні ознаки зменшення корисності включають суттєве або тривале зменшення справедливої вартості інвестиції нижче її первісної вартості. В разі наявності ознак зменшення корисності накопичені збитки, що визначаються як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитків від зменшення корисності цієї інвестиції, визнаних раніше у складі прибутку або збитку, виключаються зі складу капіталу і визнаються у складі прибутку або збитку. Збитки від зменшення корисності інвестицій у дольові інструменти не сторнуються через прибуток або збиток; збільшення справедливої вартості цих інвестицій після зменшення корисності визнаються в іншому сукупному доході.

При продажу прибутку/(збиток), раніше відображений у капіталі, відображається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Результат від продажу інвестицій, наявних для продажу, визнається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід на момент вибуття та складає різницю між ціною продажу та балансовою вартістю на момент здійснення операції.

Що стосується боргових інструментів, класифікованих як наявні для продажу, зменшення корисності оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що і для фінансових активів, які обліковуються за амортизованою вартістю. Майбутні процентні доходи нараховуються на основі балансової вартості з використанням процентної ставки, що застосовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Процентні доходи відображаються у складі прибутку або збитку. Якщо в наступному звітному періоді справедлива вартість боргового інструменту збільшується, і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у складі прибутку або збитку, збиток від зменшення корисності сторнується через прибуток або збиток.

Нефінансові активи

Інші нефінансові активи, крім відстрочених податків, оцінюються на кожну звітну дату на предмет виявлення ознак зменшення корисності. Сумою очікуваного відшкодування нефінансових активів є більша з двох оцінок: їх справедлива вартість за вирахуванням витрат на реалізацію або вартість у використанні. При оцінці вартості у використанні грошові потоки, що очікуються в майбутньому, дисконтуються до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризику, властиві певному активу. Сума очікуваного відшкодування активу, який самостійно не генерує надходження грошових коштів незалежно від надходжень від інших активів, визначається по групі активів, що генерує грошові кошти, до якої відноситься цей актив. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує його суму очікуваного відшкодування.

Усі збитки від зменшення корисності нефінансових активів визнаються у прибутку або збитку та сторнуються тільки тоді, коли змінюються оцінки, використані для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки тоді, коли балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якби не був визнаний збиток від зменшення корисності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі, якщо:

- ▶ закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ▶ Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- ▶ Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

У разі, якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу, і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, оцінюється за меншим із значень: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у складі прибутку або збитку.

Фінансові гарантії

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантій, або в іншій формі кредитного страхування. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю за статтею «Інші зобов'язання», в розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: за сумою амортизованої комісії або за найкращою оцінкою витрат, необхідних для врегулювання будь-якого фінансового зобов'язання, що виникає за гарантією.

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається у складі прибутку або збитку. Отримана комісія визнається у складі прибутку або збитку на рівномірній основі протягом строку дії договору гарантії.

Оподаткування

Розрахунок поточних витрат з податку на прибуток здійснюється відповідно до податкового законодавства України.

Поточний податок залежить від оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від чистого прибутку, відображеного у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, оскільки не включає статті доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати для цілей оподаткування у інші роки, а також не включає статті, які ніколи не враховуються для цілей оподаткування. З врахуванням змін в податковому законодавстві України, які вступили в дію з 1 січня 2015 року, оподатковуваний прибуток Банку визначається шляхом коригування фінансового результату, визначеного у фінансовій звітності Банку відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу України. Зобов'язання Банку за поточними податками розраховуються з використанням ставок з податку на прибуток, які діяли протягом звітних періодів.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання компаній, і яка на момент здійснення не впливає ані на обліковий прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що встановлюються податковим законодавством України у відповідні податкові звітні періоди.

Також в Україні податковим законодавством передбачено інші податки та збори. Ці податки відображаються в складі адміністративних та операційних витрат.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість, яка складається із офісних приміщень, утримується для отримання доходів від довгострокової оренди або збільшення вартості і не займається Банком. Інвестиційна нерухомість спочатку оцінюється за первісною вартістю, включно з витратами на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за справедливою вартістю, яка визначається на основі ринкових даних у результаті оцінки, проведеної незалежними оцінювачами, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється із достатньою регулярністю для того, щоб балансова вартість не відрізнялась істотно від тієї, яка була б визначена із використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки та збитки, які виникають у результаті змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, в якому вони виникають.

Основні засоби

Основні засоби (окрім будівель та земельних ділянок) відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та визнаного збитку від знецінення, якщо такий є.

Після первісного визнання за собівартістю будівлі та земельні ділянки відображаються за переоціненою вартістю, що являє собою справедливу вартість на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться досить часто, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається у складі резерву переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у складі прибутку або збитку. В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у складі прибутку або збитку. Зменшення вартості активу в результаті переоцінки визнається у складі прибутку або збитку, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості по тому самому активу, визнаному у складі резерву переоцінки основних засобів.

Крім цього, накопичений знос на дату переоцінки виключається з одночасним зменшенням балансової вартості активу, і отримана сума перераховується виходячи з переоціненої суми активу. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації активу починається з дати, коли актив готовий до використання. Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	<u>Роки</u>
Будівлі	50
Меблі та обладнання	3-10
Поліпшення орендованого майна	Протягом строку дії відповідного договору оренди
Транспортні засоби	5

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року і коригуються за необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних і адміністративних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбане програмне забезпечення. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за вартістю придбання. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 3 роки, і аналізуються на предмет зменшення корисності у випадку наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного звітного року.

Об'єкт основних засобів та нематеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигод від продовження використання цього активу.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

Активи, утримувані для продажу

Активи класифікуються як утримувані для продажу, якщо існує висока ймовірність того, що їх балансова вартість буде відшкодована у результаті операції продажу, а не шляхом подальшого використання, та актив (або група вибуття) може бути негайно проданий у його теперішньому стані. Керівництво повинне мати твердий намір здійснити операцію продажу, яка, як очікується, повинна задовольняти критерії операції завершеного продажу протягом одного року від дати класифікації активу як утримуваного для продажу.

Події чи обставини можуть подовжити період завершення продажу за межі одного року. Подовження періоду завершення продажу не заважає класифікувати активи як утримувані для продажу, якщо затримка була спричинена подіями чи обставинами, які перебувають поза контролем Банку, а також якщо є достатні свідчення того, що Банк продовжує виконувати план продажу активу.

Активи, утримувані для продажу, оцінюються за меншою із двох величин: балансова вартість та справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж. Якщо справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж, активу, утримуваного для продажу, є нижчою за його балансову вартість, збиток від знецінення визнається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід як збиток від активів, утримуваних для продажу. Будь-яке подальше збільшення справедливої вартості активу, за вирахуванням витрат на продаж, визнається у сумі, яка не перевищує сукупний збиток від знецінення, який був раніше визнаний стосовно цього активу.

Інше майно

Банк визнає у складі Іншого майна необоротні активи, які набув у власність шляхом реалізації права заставодержателя та утримує з метою подальшого продажу. Такі активи не відповідають критеріям визнання активів, утримуваних для продажу, та не можуть бути визнані необоротними активами для використання в поточній діяльності або інвестиційною нерухомістю. Такі активи оцінюються за найменшою з двох величин - собівартістю або чистою вартістю реалізації.

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або дійсне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідне вибуття ресурсів, які містять у собі певні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Величина визнаних резервів – це найкраща оцінка суми, необхідної для погашення поточних зобов'язань на кінець звітного періоду, з врахуванням ризиків та невизначеності, пов'язаних із зобов'язаннями. Якщо величина резервів розрахована з використанням оцінених грошових потоків, необхідних для погашення поточних зобов'язань, то балансова вартість резервів визначається як дисконтована вартість таких грошових потоків (якщо вплив зміни вартості грошей в часі є суттєвим).

Коли очікується, що деякі або всі економічні вигоди, необхідні для погашення зобов'язань, будуть частково або повністю відшкодовані третьою стороною, то визнається дебіторська заборгованість, за умови повної впевненості в отриманні відшкодування та можливості достовірної оцінки суми такої дебіторської заборгованості.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк проводить визначені відрахування до Державної пенсійної системи України, яка вимагає від роботодавця здійснення поточних внесків, що розраховуються як відсоток від загальної суми заробітної плати. Ці витрати відносяться до періоду, в якому заробітна плата нараховується.

Статутний капітал та інші резерви

Прості та привілейовані акції відображаються у складі капіталу.

Набуті права власності на акції – набуття права власності на акції власної емісії Банку вираховується безпосередньо з капіталу. Прибуток чи збиток, що виникає в результаті придбання, продажу, випуску або анулювання власних акцій Банку, не відображається у складі прибутку чи збитку.

Сума перевищення отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій відображається як додатковий сплачений капітал.

Інші резерви – резерви, відображені у складі капіталу (іншого сукупного доходу) в звіті про фінансовий стан Банку, включають резерв переоцінки інвестицій, наявних для продажу, який включає зміни справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу, та резерв переоцінки будівель, який включає резерв переоцінки землі та будівель.

Прибуток чи збиток що виникає внаслідок операцій з акціонерами Банку визнається в складі власного капіталу як «Результат від операцій з акціонерами».

Банк формує резервний фонд на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів та позабалансових зобов'язань. Розмір відрахувань до резервного фонду має бути не менше 5 відсотків від прибутку Банку до досягнення ними 25 відсотків розміру регулятивного капіталу Банку.

Якщо внаслідок діяльності Банку розмір регулятивного капіталу зменшився до суми, що є меншою, ніж розмір статутного капіталу, то щорічні відрахування до резервного фонду мають становити 10 відсотків чистого прибутку Банку до досягнення ними розміру 35 відсотків від статутного капіталу Банку.

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: фізичні особи, юридичні особи, клієнти малого та середнього бізнесу, фінансові установи, управління активами та інше.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним. Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигод є ймовірним.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені.

Процентні доходи та витрати визнаються за методом нарахування з використанням методу ефективного відсотка. Метод ефективного відсотка – це метод визначення амортизованої вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів або фінансових зобов'язань) та розподілення процентних доходів або витрат протягом відповідного періоду.

Ефективний відсоток – це ставка, яка забезпечує точне приведення вартості очікуваних майбутніх грошових виплат або надходжень протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, якщо доцільно, протягом коротшого періоду, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Банк включає до розрахунку ефективного відсотка всі сплачені та/або отримані комісії, збори та витрати на операцію, що є невід'ємною частиною доходу/витрат фінансового інструменту, а саме:

- а) комісії за ініціювання фінансового інструменту, що отримані/сплачені Банком і пов'язані зі створенням або придбанням такого фінансового інструменту;
- б) комісії, що отримані/сплачені Банком за зобов'язання з кредитування під час ініціювання або придбання кредиту як компенсація за участь у придбанні фінансового інструменту, якщо є ймовірність того, що кредитний договір буде укладено;
- в) комісії, що отримані/сплачені Банком під час випуску боргових зобов'язань, що обліковуються за амортизованою собівартістю.

Доходи за борговими фінансовими інструментами відображаються з використанням методу ефективного відсотка, за виключенням фінансових активів, що відображаються за справедливою вартістю через прибутки та збитки.

При списанні (частковому списанні) фінансового активу або групи аналогічних фінансових активів у результаті збитку від знецінення, процентні доходи визнаються у подальшому з використанням процентної ставки, яка застосовувалася для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від знецінення.

Проценти отримані від активів, що оцінюються за справедливою вартістю, класифікуються як процентні доходи.

Комісійні доходи і витрати (далі – «комісії») – доходи і витрати за наданими/отриманими послугами, сума яких обчислюється пропорційно сумі активу або зобов'язання чи є фіксованою.

Коли існує вірогідність, що зобов'язання з кредитування призведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання з кредитування включається до доходів майбутніх періодів разом з відповідними прямими витратами та визнається як коригування ефективного відсотка за наданим кредитом. Коли мало ймовірно, що зобов'язання з кредитування призведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання визнається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід протягом періоду, який залишився до кінця виконання даного зобов'язання. Коли спливає строк зобов'язання з кредитування, а кредитний договір так і не укладається або транш кредиту не був наданий, комісійні доходи за зобов'язаннями з кредитування визнаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід після завершення цього строку. Комісія за обслуговування кредиту визнається як дохід під час надання послуги. Усі інші комісії визнаються після надання відповідних послуг.

Інші доходи визнаються у прибутках та збитках, коли завершується відповідна операція.

Зміни в обліковій політиці

Банк застосував наступні поправки до стандартів, які вступають в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати. Банк не застосовував достроково стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але не вступили в силу. Характер і вплив кожної поправки описані нижче:

Поправки до МСФЗ (IAS) 7 «Звіт про рух грошових коштів» – «Ініціатива в сфері розкриття інформації»

Поправки вимагають, щоб організація розкривала інформацію про зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними (наприклад, прибутки або збитки від зміни валютних курсів). Банк надав інформацію як за поточний, так і за порівняльний період в Примітці 37.

Поправки до МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» – «Визнання відстрочених податкових активів щодо нереалізованих збитків»

Поправки роз'яснюють, що організація повинна враховувати те, чи обмежує податкове законодавство джерела оподаткованого прибутку, проти якого вона може робити відрахування при відновленні такої тимчасової різниці, пов'язаної з нереалізованими збитками. Крім того, поправки містять вказівки щодо того, як організація повинна визначати майбутній оподаткований прибуток, і описують обставини, при яких оподаткований прибуток може передбачати відшкодування деяких активів в сумі, що перевищує їх балансову вартість. Застосування поправок не вплинуло на фінансовий стан і результати діяльності Банку, оскільки Банк не має тимчасових різниць або активів, які належать до сфери застосування даних поправок.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Поправки до МСФЗ (IFRS) 12 «Розкриття інформації про участь в інших організаціях» – «Роз'яснення сфери застосування вимог до розкриття інформації в МСФЗ (IFRS) 12»

Поправки дають роз'яснення, що вимоги до розкриття інформації в МСФЗ (IFRS) 12 застосовуються щодо долі участі організації в дочірній організації, спільному підприємстві або асоційованому підприємстві (або частини частки в спільному підприємстві або асоційованому підприємстві), яка класифікується (або включається до складу ліквідаційної групи, яка класифікується) як призначена для продажу. Дані поправки не вплинули на фінансовий стан та результати діяльності Банку.

Застосування нових та переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»)

Нові прийняті і переглянуті МСФЗ

Станом на 31 грудня 2017 року такі нові стандарти і інтерпретації були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації річної фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці стандарти після їх вступу в силу.

Нижче представлені стандарти і інтерпретації, які були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці стандарти після їх вступу в силу.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

У липні 2014 року Рада з МСФЗ опублікувала МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», який замінює МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Стандарт вводить нові вимоги щодо класифікації та оцінки, а також обліку знецінення та хеджування. МСФЗ (IFRS) 9 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Крім обліку хеджування, ретроспективне застосування є обов'язковим, але перерахунок порівняльної інформації не вимагається.

(а) Класифікація і оцінка

Згідно МСФЗ (IFRS) 9, всі боргові фінансові активи, які не відповідають критерію «тільки платежі в рахунок основного боргу і відсотків на непогашену суму основного боргу» (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ). Згідно даним критерієм, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», такі як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються по СВПЗ. Для боргових фінансових інструментів, які відповідають критерію SPPI, класифікація при первісному визнанні визначається на основі бізнес-моделі, згідно з якою керуються дані інструменти:

- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, оцінюються за амортизованою вартістю;
- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, класифікуються як ті що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД);
- ▶ інструменти, які утримуються для інших цілей, класифікуються як оцінювані за СВПЗ.

Дольові фінансові активи при первісному визнанні потрібно класифікувати як оцінювані за СВПЗ, крім випадків, коли на власний розсуд прийнято рішення, без права наступного скасування, класифікувати дольовий фінансовий актив як оцінюваний по СВІСД. Для пайових фінансових інструментів, класифікованих як оцінювані за СВІСД, всі реалізовані і нереалізовані доходи і витрати, крім дивідендних доходів, визнаються в складі іншого сукупного доходу, без права подальшої рекласифікації в чистий прибуток або збиток.

Класифікація та оцінка фінансових зобов'язань залишаються в основному незмінними в порівнянні з існуючими вимогами МСФЗ (IAS) 39. Похідні фінансові інструменти будуть продовжувати оцінюватися по СВПЗ.

Банк очікує, що буде продовжувати оцінювати за справедливою вартістю всі фінансові активи, які на даний момент оцінюються за справедливою вартістю.

Торгові цінні папери будуть як і раніше класифікуватися як оцінювані за СВПЗ. Очікується, що боргові цінні папери, що класифікуються як наявні для продажу, будуть оцінюватися по СВІСД відповідно до МСФЗ (IFRS) 9, оскільки Банк розраховує утримувати ці активи не тільки з метою отримання передбачених договором грошових потоків, а й продажу значних сум на відносно постійній основі. Дольові фінансові активи, які не відносяться до торгового портфелю, будуть оцінюватися за СВІСД відповідно до МСФЗ 9. Кредити клієнтам, як очікується, будуть відповідати критерію SPPI і будуть як і раніше оцінюватися за амортизованою вартістю, окрім пулу кредитів балансовою вартістю 23 258 тис. грн., які будуть оцінюватися за СВІСД, та кредит балансовою вартістю 1 332 тис. грн., який буде оцінюватися за СВПЗ.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

(б) Знецінення

МСФЗ (IFRS) 9 вимагає, щоб Банк визнавав резерв під очікувані кредитні збитки за всіма своїми борговими фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а також зобов'язаннями з надання позик і договорами фінансових гарантій. Резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків, пов'язаних з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в останньому випадку резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу. Якщо фінансовий актив відповідає визначенню придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу, резерв розраховується на основі зміни очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу.

МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з клієнтами»

МСФЗ (IFRS) 15 був випущений в травні 2014 року, а в квітні 2016 року було внесено поправки. Новий стандарт замінить всі існуючі вимоги МСФЗ до визнання виручки. Вимагатиметься повне ретроспективне застосування або модифіковане ретроспективне застосування для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати.

МСФЗ (IFRS) 15 передбачає модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо виручки за договорами з клієнтами. Згідно МСФЗ (IFRS) 15 виручка визнається в сумі, що відображає винагороду, право на яку організація очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг клієнту. Однак, процентний і комісійний дохід, який є невід'ємною частиною фінансових інструментів і договорів оренди, виходить за рамки вимог МСФЗ (IFRS) 15 та буде регулюватися іншими застосовуваними стандартами (МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» і МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»). В результаті, застосування даного стандарту не вплине на значну частину доходу Банку.

Банк в даний час не очікує істотного ефекту в результаті застосування МСФЗ (IFRS) 15.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором та його асоційованою організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованій організації або спільному підприємству або вноситься до них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що являють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших інвесторів в асоційованій організації або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ перенесла дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, проте організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Класифікація і оцінка операцій з виплат на основі акцій»

Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Виплати на основі акцій», в яких розглядаються три основних аспекти: вплив умов переходу прав на оцінку операцій з виплат на основі акцій з розрахунками грошовими коштами; класифікація операцій по виплатах на основі акцій з умовою розрахунків на нетто-основі для зобов'язань з податку, утримуваного у джерела; облік зміни умов операції з виплат на основі акцій, в результаті якого операція перестає класифікуватися як операція з розрахунками грошовими коштами і починає класифікуватися як операція з розрахунками дольовими інструментами. При прийнятті поправок організації не зобов'язані перераховувати інформацію за попередні періоди, проте дозволяється ретроспективне застосування за умови застосування поправок щодо всіх трьох аспектів і дотримання інших критеріїв. Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Дозволяється застосування до цієї дати. Дані поправки не матимуть впливу на фінансовий стан та результати діяльності Банку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»

МСФЗ (IFRS) 16 був випущений в січні 2016 року і замінює собою МСФЗ (IAS) 17 «Оренда», Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКР (SIC) 15 «Операційна оренда – стимули» і Роз'яснення ПКР (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСФЗ (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів – щодо оренди активів з низькою вартістю і короткострокової оренди (тобто оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (тобто зобов'язання по оренді), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (тобто актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання по оренді при настанні певної події (наприклад, зміну термінів оренди, зміни майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання по оренді в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимог МСФЗ (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСФЗ (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову.

Крім цього, МСФЗ (IFRS) 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСФЗ (IAS) 17.

МСФЗ (IFRS) 16 набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати, але не раніше дати застосування організацією МСФЗ (IFRS) 15. Орендар має право застосовувати даний стандарт з використанням ретроспективного підходу або модифікованого ретроспективного підходу. Перехідні положення стандарту передбачають певні звільнення. У 2018 році Банк продовжить оцінювати можливий вплив МСФЗ (IFRS) 16 на свою фінансову звітність.

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестраховання) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних запобіжних заходів і фінансовим інструментам з умовами дискреційного участі.

Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи все доречні аспекти обліку.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності, починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати, при цьому вимагається розкриття порівняльної інформації. Дозволяється застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. Банк не очікує що застосування даного стандарту матиме вплив на фінансовий стан та результати діяльності Банку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Поправки до МСФЗ (IAS) 40 «Переведення інвестиційної нерухомості з категорії в категорію»

Поправки роз'яснюють, коли організація повинна переводити об'єкти нерухомості, включаючи нерухомість, що знаходиться в процесі будівництва або розвитку, в категорію або з категорії інвестиційної нерухомості. У поправках зазначено, що зміна характеру використання відбувається, коли об'єкт нерухомості починає або перестає відповідати визначенню інвестиційної нерухомості і існують свідчення зміни характеру його використання. Зміна намірів керівництва щодо використання об'єкта нерухомості саме по собі не свідчить про зміну характеру його використання. Організації повинні застосовувати дані поправки перспективно щодо змін характеру використання, які відбуваються на дату початку річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує поправки, або після цієї дати. Організація повинна повторно проаналізувати класифікацію нерухомості, утримуваної на цю дату, і, у разі необхідності, здійснити переведення нерухомості для відображення умов, які існують на цю дату. Допускається ретроспективне застосування відповідно до МСФЗ (IAS) 8, але тільки якщо це можливо без використання більш пізньої інформації. Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2014-2016 років

Дані удосконалення включають таке:

МСФЗ (IFRS) 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» – видалення короткострокових звільнень для організацій, що вперше застосовують МСФЗ

Короткострокові звільнення, передбачені пунктами Е3-Е7 МСФЗ (IFRS) 1, були видалені, оскільки вони виконали свою функцію. Дані поправки вступають в чинності 1 січня 2018 року. Дані поправки не застосовуються до Банку.

МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства» – роз'яснення того, що рішення оцінювати об'єкти інвестиції за справедливою вартістю через прибутки або збитки має прийматися окремо для кожної інвестиції

Поправки роз'яснюють наступне:

- ▶ Організація, яка спеціалізується на венчурних інвестиціях, або інший продавець може прийняти рішення оцінювати інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Таке рішення приймається окремо для кожної інвестиції при первісному визнанні.
- ▶ Якщо організація, яка сама не є інвестиційною організацією, має частку участі у асоційованому підприємстві або спільному підприємстві, які є інвестиційними організаціями, то при застосуванні методу участі в капіталі така організація може вирішити зберегти оцінку за справедливою вартістю, що застосована її асоційованою організацією або спільним підприємством, які є інвестиційними організаціями, до своїх власних часток участі в дочірніх організаціях. Таке рішення приймається окремо для кожної асоційованої організації або спільного підприємства, що є інвестиційними організаціями, на більш пізню з таких дат: (а) дату первісного визнання асоційованого підприємства або спільного підприємства, що є інвестиційними організаціями; (б) дату, на яку асоційована організація або спільне підприємство стають інвестиційними організаціями; і (в) дату, на яку асоційована організація або спільне підприємство, що є інвестиційними організаціями, вперше стають материнськими організаціями.

Дані поправки застосовуються ретроспективно та набирають чинності 1 січня 2018 року. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 4 «Застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» разом з МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти»

Дані поправки усувають проблеми, що виникають у зв'язку із застосуванням нового стандарту за фінансовими інструментами, МСФЗ (IFRS) 9, до впровадження МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування», який замінює собою МСФЗ (IFRS) 4. Поправки передбачають дві можливості для організацій, які випускають договори страхування: тимчасове звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 і метод накладення. Тимчасове звільнення вперше застосовується в ті періоди, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати. Організація може прийняти рішення про застосування методу накладення, коли вона вперше застосовує МСФЗ (IFRS) 9, і застосовувати даний метод ретроспективно щодо фінансових активів, класифікованих за рішенням організації при переході на МСФЗ (IFRS) 9. При цьому організація перераховує порівняльну інформацію, щоб відобразити метод накладення, в тому і тільки в тому випадку, якщо вона перераховує порівняльну інформацію при застосуванні МСФЗ (IFRS) 9. Дані поправки не застосовуються до Банку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 22 «Операції в іноземній валюті та попередня оплата»

У роз'ясненні пояснюється, що датою операції для цілей визначення обмінного курсу, який повинен використовуватися при первісному визнанні активу, витрати або доходу (або його частини) у разі припинення визнання немонетарного активу або немонетарного зобов'язання, що виникають в результаті вчинення або отримання попередньої оплати, є дата, на яку організація спочатку визнає немонетарний актив або немонетарні зобов'язання, що виникають в результаті вчинення або отримання попередньої оплати. Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Однак оскільки поточна діяльність Банку відповідає вимогам роз'яснення, Банк не очікує, що воно вплине на його фінансову звітність.

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями.

Організація повинна вирішити, чи розглядати кожну невизначену податкове трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат розв'язання невизначеності. Роз'яснення також зачіпає припущення, які організація робить для розгляду трактувань податковими органами, а також як вона розглядає зміни в фактах і обставинах.

Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Банк буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу. Оскільки Банк здійснює свою діяльність в складному податковому середовищі, застосування роз'яснення може вплинути на фінансову звітність Банку і необхідне розкриття інформації. Крім того, Банк може бути змушений встановити процедури та методи отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування роз'яснення.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2015-2017 років

Дані удосконалення застосовуються для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Вони включають, зокрема, такі зміни:

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» і МСФЗ (IFRS) 11 «Спільне підприємництво» – частки участі, які раніше були в спільних операціях

Дані поправки містять роз'яснення щодо того, чи слід переоцінювати частки участі, які раніше були в спільних операціях (що складають бізнес, як цей термін визначено в МСФЗ (IFRS) 3) до справедливої вартості, якщо:

- ▶ сторона угоди про спільне підприємництво отримує контроль над спільною операцією (МСФЗ (IFRS) 3);
- ▶ сторона, яка є учасником спільних операцій (але не має спільного контролю), отримує спільний контроль над спільними операціями (МСФЗ (IFRS) 11).

Очікується, що дані поправки не вплинуть на фінансову звітність Банку.

МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» – податкові наслідки щодо виплат за фінансовими інструментами, класифікованими як інструменти капіталу

В даних поправках пояснюється, що організація повинна визнавати всі податкові наслідки щодо дивідендів в прибутку чи збитку, іншому сукупному доході або власному капіталі в залежності від того, де організація визнала первісну операцію або подію, які генерували прибуток, що є джерелом дивідендів. Допускається дострокове застосування, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Дані поправки повинні спочатку застосовуватися до податкових наслідків щодо дивідендів, визнаних на дату початку самого раннього порівняльного періоду або після цієї дати. Оскільки поточна практика Банку відповідає вимогам поправок, Банк не очікує, що вони матимуть будь-який вплив на його фінансову звітність.

МСФЗ (IAS) 23 «Витрати на позики» – витрати на позики, які підлягають капіталізації

В даних поправках пояснюється, що коли кваліфікований актив готовий до використання за призначенням або продажу і деякі позики, отримані спеціально для придбання кваліфікованого активу, залишаються непогашеними на цю дату, то суму таких позик необхідно включити в суму коштів, які організація запозичує на спільні цілі. Допускається дострокове застосування до цієї дати, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Очікується, що дані поправки не вплинуть на фінансову звітність Банку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

5. Суттєві облікові судження та оцінки

Підготовка фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від керівництва Банку формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування облікових політик, а також на суми активів, зобов'язань, доходів та витрат, відображених у фінансовій звітності. Оцінки та пов'язані з ними припущення ґрунтуються на історичному досвіді та інших факторах, які вважаються обґрунтованими за даних обставин, результати яких формують основу суджень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, яка не є очевидною з інших джерел. Хоча ці оцінки ґрунтуються на найкращому розумінні керівництвом поточних подій та операцій, фактичні результати можуть суттєво відрізнятись від цих оцінок.

Зокрема, інформація про суттєві сфери невизначеності оцінок та критичних суджень при застосуванні принципів облікової політики представлена далі.

Основні оцінки облікової політики

Справедлива вартість фінансових інструментів

Фінансові інструменти, наявні для продажу, торгові цінні папери та похідні фінансові інструменти відображаються за їхньою справедливою вартістю.

Банк вважає, що бухгалтерські оцінки та припущення, які мають відношення до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування недоступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що: (а) вони з високим ступенем ймовірності піддаються змінам з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо процентних ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань при оцінці інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та (б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи/витрати може бути значним.

Якби керівництво використовувало інші припущення щодо процентних ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати оферти і коригувань при оцінці інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів в разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений в звітності чистий прибуток Банку.

Резерв під зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Керівництво оцінює зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості на основі аналізу окремих контрагентів, по індивідуальних значних кредитах, а також на колективній (портфельній) основі по кредитах з аналогічними умовами та характеристиками ризику.

Фактори, які беруться до уваги при оцінці окремих кредитів, включають історію погашення, поточний фінансовий стан позичальника, своєчасність погашення та заставу, якщо вона існує. Для визначення суми зменшення корисності керівництво проводить оцінку сум та строків майбутніх платежів з погашення основної суми заборгованості та процентів і надходження від реалізації застави, якщо така існує. Після цього ці грошові потоки дисконтуються із застосуванням початкового ефективного відсотка за кредитом. Фактичні платежі з погашення основної суми заборгованості і процентів залежать від спроможності позичальника генерувати грошові потоки від операцій або отримати альтернативне фінансування і можуть відрізнятись від оцінок керівництва.

Фактори, що беруться до уваги при оцінці зменшення корисності позик, що оцінюються на колективній (портфельній) основі, включають історичний досвід понесення збитків від кредитування, процент простроченої заборгованості у кредитному портфелі та загальні економічні умови.

Відстрочені податкові активи

Відстрочені податкові активи визнаються для всіх тимчасових різниць, у тій мірі, в якій існує вірогідність отримання оподаткованого прибутку, за рахунок якого можливо реалізувати ці тимчасові різниці, або інших джерел реалізації відстрочених податкових активів у наступних звітних періодах. Оцінка такої вірогідності базується на прогнозі керівництва щодо майбутнього оподаткованого прибутку та доповнюється професійними судженнями керівництва Банку.

Справедлива вартість будівель та земельних ділянок

Як зазначено у Примітці 4, будівлі та земельні ділянки відображені за переоціненою вартістю за вирахуванням накопичених у подальшому зносу та збитків від зменшення корисності. Для визначення справедливої вартості застосовувався переважно порівняльний підхід до оцінки. Порівняльний підхід до оцінки ґрунтується на аналізі результатів порівнянних продажів аналогічних будівель. Оцінка справедливої вартості будівель та земельних ділянок вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості об'єктів нерухомості керівництво залучає зовнішніх незалежних оцінювачів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Оцінка активів, утримуваних для продажу

Як зазначено у Примітці 4, активи, утримувані для продажу, оцінюються за меншою із двох величин: балансова вартість та справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж. Для визначення справедливої вартості застосовувався переважно порівняльний підхід до оцінки. Порівняльний підхід до оцінки ґрунтується на аналізі результатів порівнянних продажів аналогічних об'єктів. Оцінка справедливої вартості об'єктів вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості таких об'єктів керівництво залучає зовнішніх незалежних оцінювачів.

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визначив п'ять операційних сегментів, виходячи з продуктів та послуг:

Юридичні особи:	Переважно надання кредитів, обслуговування депозитів та поточних рахунків юридичних осіб та клієнтів-установ.
Клієнти малого та середнього бізнесу (надалі – «МСБ»):	Переважно обслуговування клієнтів за цільовими програмами кредитування, депозитів та поточних рахунків клієнтів, діяльність яких відповідає певним критеріям та межах.
Фізичні особи:	Переважно обслуговування депозитів фізичних осіб, надання споживчих кредитів, овердрафтів, обслуговування кредитних карт та здійснення грошових переказів.
Фінансові установи:	Переважно розміщення та залучення коштів від інших фінансових установ.
Управління активами та інше:	Фінансові та інші центральні функції.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються інакше, ніж у фінансовій звітності, як видно з таблиці нижче. Облік податків на прибуток здійснюється на груповій основі, і вони не розподіляються між операційними сегментами.

Подана нижче інформація за сегментами відображається на основі, що використовується особою, яка відповідальна за прийняття операційних рішень для оцінки діяльності згідно з МСФЗ (IFRS) 8 «*Операційні сегменти*». Керівництво перевіряє окрему фінансову інформацію по кожному з сегментів, включаючи оцінку операційних результатів діяльності, активів та зобов'язань. Управління сегментами здійснюється, головним чином, на основі результатів їх діяльності без аналізу фінансування між сегментами та доходів і витрат між ними.

Протягом 2017 року Банк отримав доходи від операцій з одним клієнтом у сумі 1 018 769 тис. грн. Протягом 2016 року Банк отримав доходи від операцій з одним клієнтом у сумі 671 112 тис. грн.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У таблицях нижче подано інформацію про доходи та витрати та про окремі активи та зобов'язання стосовно операційних сегментів Банку.

31 грудня 2017	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний дохід	3 700 687	191 816	253 973	84 311	2 644 133	6 874 920
Комісійні доходи	210 418	108 627	363 115	23 153	14 555	719 868
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	-	-	-	-	51 602	51 602
Прибутки від торгових цінних паперів	-	-	-	-	5 116	5 116
Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	-	-	3 687	-	67 871	71 558
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-	-	-	-	153 560	153 560
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	14 705	14 705
Інші доходи	18 635	24 614	120 027	4 233	4 312	171 821
Всього доходів	3 929 740	325 057	740 802	111 697	2 955 854	8 063 150
Витрати						
Процентні витрати	(2 854 908)	(203 000)	(1 370 085)	(88 646)	-	(4 516 639)
Комісійні витрати	(9 005)	(9)	(119 775)	(39 379)	-	(168 168)
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	(789 709)	32 036	50 035	14 745	-	(692 893)
Збиток від первісного визнання фінансових активів	-	-	(6 706)	-	-	(6 706)
Витрати на персонал	(242 947)	(128 272)	(480 654)	(14 862)	(45 998)	(912 733)
Знос та амортизація	(35 106)	(17 708)	(115 256)	(3 472)	(6 918)	(178 460)
Зміна резерву під зменшення корисності інших активів та інші резерви	(117 992)	(2 390)	(9 075)	(410)	(75 250)	(205 117)
Інші операційні витрати	(224 450)	(60 623)	(524 608)	(10 715)	(37 641)	(858 037)
Всього витрат	(4 274 117)	(379 966)	(2 576 124)	(142 739)	(165 807)	(7 538 753)
Результати сегменту	(344 377)	(54 909)	(1 835 322)	(31 042)	2 790 047	524 397
Витрати з податку на прибуток					103 415	103 415
Прибуток за період					2 893 462	627 812
Активи сегменту	32 693 417	3 210 704	8 194 966	4 030 367	21 083 773	69 213 227
Зобов'язання сегменту	(39 749 593)	(4 575 395)	(16 881 915)	(1 956 707)	(424 304)	(63 587 914)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	69 394	32 854	227 878	7 430	4 882	342 438

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

31 грудня 2016	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний дохід	2 295 011	101 914	244 738	106 804	2 728 956	5 477 423
Комісійні доходи	118 165	73 373	237 701	10 391	10 803	450 433
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	509 959	(22 461)	93 073	(13 208)	–	567 363
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	–	–	–	–	82 686	82 686
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	–	–	–	–	326 465	326 465
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	–	–	–	–	207 870	207 870
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	–	–	–	–	9 255	9 255
Інші доходи	3 729	2 548	28 188	100	102 320	136 885
Всього доходів	2 926 864	155 374	603 700	104 087	3 468 355	7 258 380
Витрати						
Процентні витрати	(2 953 905)	(116 171)	(1 366 949)	(316 156)	(394)	(4 753 575)
Комісійні витрати	(2 343)	–	(83 592)	(16 938)	(4 840)	(107 713)
Збиток від первісного визнання фінансових активів	(763 828)	–	(11 776)	–	–	(775 604)
Витрати на персонал	(141 074)	(76 748)	(333 022)	(10 881)	(19 351)	(581 076)
Знос та амортизація	(23 775)	(11 925)	(67 053)	(2 304)	(1 858)	(106 915)
Зміна резерву під зменшення корисності інших активів та інші резерви	(57 736)	(382)	(3 418)	–	26 140	(35 396)
Інші операційні витрати	(215 139)	(35 999)	(357 388)	(5 880)	(17 409)	(631 815)
Чисті збитки від торгових цінних паперів	–	–	–	–	(406)	(406)
Всього витрат	(4 157 800)	(241 225)	(2 223 198)	(352 159)	(18 118)	(6 992 500)
Результати сегменту	(1 230 936)	(85 851)	(1 619 498)	(248 072)	3 450 237	265 880
Витрати з податку на прибуток					23 115	23 115
Прибуток за рік					3 473 352	288 995
Активи сегменту	19 722 849	1 497 937	4 521 398	6 671 904	21 491 845	53 905 933
Зобов'язання сегменту	(30 582 538)	(2 309 978)	(13 986 339)	(1 125 117)	(604 055)	(48 608 027)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	89 053	42 197	213 452	9 590	6 302	360 594

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Депозитні сертифікати НБУ (овернайт)	4 504 624	–
Поточні рахунки у Національному банку України	1 242 025	1 178 348
Грошові кошти у касі	997 590	991 244
Поточні рахунки в інших кредитних установах	520 048	312 540
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	2 482 132

Поточні рахунки у Національному банку України являють собою кошти, розміщені для забезпечення щоденних розрахунків та інших операцій Банку. Обмеження щодо користування коштами, розміщеними на поточних рахунках в Національному банку України, відсутні.

Сума обов'язкових резервів згідно з установленими нормативами (резервна база) станом на 31 грудня 2017 року складала 2 941 682 тис. грн. (2016: 2 313 708 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років Банк виконував вимоги Національного банку України щодо обов'язкових резервів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2017 року, Банк не зберігав на кореспондентському рахунку в Національному банку України суму обов'язкового резерву (2016: 925 483 тис. грн.) у зв'язку із зміною вимог нормативно-правових актів Національного банку України щодо формування та зберігання обов'язкових резервів. З 25 грудня 2017 року рішенням Правління Національного банку України було зменшено вимогу про зберігання суми обов'язкових резервів в період утримання з 40% до 0%.

8. Кошти у кредитних установах

Кошти у кредитних установах включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Поточні рахунки в інших кредитних установах	3 218 015	5 176 174
Інші кошти у кредитних установах	249 842	543 710
Строкові кошти зі строком погашення понад 90 днів або прострочені	736 005	753 249
Кошти за угодами зворотного РЕПО	280 469	807 369
	4 484 331	7 280 502
Мінус – резерв під зменшення корисності	(744 777)	(758 575)
Кошти у кредитних установах	3 739 554	6 521 927

Станом на 31 грудня 2017 року прострочені кошти в кредитних установах складають 734 959 тис. грн. (2016: 735 189 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2017 року кошти у кредитних установах у сумі 3 109 935 тис. грн. (або 69,35% від загальної суми коштів у кредитних установах), були розміщені в трьох банках (2016: 3 971 709 тис. грн., в одному банку або 54,55% загальної суми коштів у кредитних установах).

Станом на 31 грудня 2017 року кошти за угодами зворотного РЕПО були забезпечені ОВДП справедливою вартістю 312 734 тис. грн. (2016: 846 803 тис. грн.).

Інші кошти у кредитних установах включають гарантійні депозити, розміщені переважно у зв'язку з клієнтськими операціями, як, наприклад, акредитиви, гарантії виконання зобов'язань та операції з дорожніми чеками та платіжними картками.

Рух у резервах під зменшення корисності коштів у кредитних установах був таким:

	2017	2016
На 1 січня	758 575	744 441
(Відновлено)/нараховано	(14 745)	13 208
Списано	-	(9 764)
Курсові різниці	947	10 690
На 31 грудня	744 777	758 575

9. Похідні фінансові інструменти

Банк здійснює операції з обміну валют, в результаті яких Банк зобов'язаний надавати одну валюту в обмін на іншу валюту згідно з встановленими курсами обміну валют. Банк здійснює такі операції з українськими та міжнародними банками. Строк поставки валюти по таких операціях не перевищує один місяць.

Банк укладає договори на придбання похідних фінансових інструментів з метою хеджування ризиків, однак ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Умовні суми у наведених нижче таблицях відображають суми до погашення та суми до отримання:

	31 грудня 2017				31 грудня 2016			
	Умовна сума		Справедлива вартість		Умовна сума		Справедлива вартість	
	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання
Договори в іноземній валюті								
Свопи/форварди	1 291 357	(1 294 240)	869	(3 752)	579 885	(571 383)	9 012	(510)
Споти	71 220	(71 202)	41	(23)	1 711 273	(1 726 655)	408	(15 790)
Всього похідні активи/ (зобов'язання)			910	(3 775)			9 420	(16 300)

10. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Юридичні особи	34 097 305	21 548 018
МСБ	2 048 098	1 137 956
Фізичні особи	5 907 660	5 400 467
Всього кредити клієнтам	42 053 063	28 086 441
Мінус – резерв під зменшення корисності	(8 406 630)	(7 734 857)
Кредити клієнтам	33 646 433	20 351 584

Станом на 31 грудня 2017 року загальний обсяг заборгованості за кредитними угодами, за якими проводилась реструктуризація та які не є простроченими, становив 1 641 731 тис. грн. (2016: 10 382 513 тис. грн.). Станом на 31 грудня 2017 року, реструктуризовані кредити стратегічно важливим державним підприємствам, як визначено в законодавстві України, відсутні (2016: 9 330 875 тис. грн.).

Протягом 2017 року, Банком здійснювалось погашення кредитів клієнтам за рахунок заставного майна. Вартість заставного майна, що було використано для погашення кредитів клієнтам, наведена нижче:

- ▶ 5 628 тис. грн., в подальшому обліковується як активи, утримувані для продажу (2016: 239 818 тис. грн.);
- ▶ 66 350 тис. грн., в подальшому обліковується як основні засоби та нематеріальні активи (2016: нуль);
- ▶ 217 206 тис. грн., в подальшому обліковується як інвестиційна нерухомість (2016: нуль);
- ▶ 15 736 тис. грн., в подальшому обліковується як інше майно (2016: нуль).

Аналіз кредитної якості кредитів клієнтам представлений у Примітці 32.

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років кредитний портфель Банку включав короткострокові та довгострокові кредити, видані юридичним особам та фізичним особам-підприємцям на купівлю нового обладнання, сільськогосподарської техніки та транспортних засобів, що вироблені в Республіці Білорусь та реалізуються на території України. За даними кредитами Банк отримує компенсацію у розмірі 2/3 облікової ставки Національного банку України на дату укладення кредитного договору, але не більше 8% річних.

Загальний обсяг заборгованості за такими кредитами станом на 31 грудня 2017 та 2016 років 225 858 тис. грн. та 164 646 тис. грн., відповідно.

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років сума отриманої субсидії за кредитами на купівлю нового обладнання, сільськогосподарської техніки та транспортних засобів, що вироблені в Республіці Білорусь, складає 12 686 тис. грн. та 7 793 тис. грн., відповідно.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Резерв під зменшення корисності кредитів клієнтам

Рух резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам за категоріями є таким:

	<i>Юридичні особи</i>	<i>МСБ</i>	<i>Фізичні особи</i>	<i>Всього</i>
На 1 січня 2017	3 314 384	203 304	4 217 169	7 734 857
(Відновлено)/нараховано	789 709	(32 036)	(50 035)	707 638
Списано	(44 453)	(55 376)	(93 511)	(193 340)
Курсові різниці	44 656	1 080	111 739	157 475
На 31 грудня 2017	4 104 296	116 972	4 185 362	8 406 630
Індивідуальна оцінка	3 755 326	79 514	4 125 811	7 960 651
Колективна оцінка	348 970	37 458	59 551	445 979
	4 104 296	116 972	4 185 362	8 406 630
Всього кредити, оцінені на індивідуальній основі та визначені як знецінені, до вирахування суми резерву під зменшення корисності	3 617 423	92 146	4 177 284	7 886 853
	<i>Юридичні особи</i>	<i>МСБ</i>	<i>Фізичні особи</i>	<i>Всього</i>
На 1 січня 2016	3 845 062	165 532	3 965 981	7 976 575
(Відновлено)/нараховано	(509 959)	22 461	(93 073)	(580 571)
Списано	(67 697)	(302)	(87 379)	(155 378)
Курсові різниці	46 978	15 613	431 640	494 231
На 31 грудня 2016	3 314 384	203 304	4 217 169	7 734 857
Індивідуальна оцінка	3 171 540	159 386	4 149 032	7 479 958
Колективна оцінка	142 844	43 918	68 137	254 899
	3 314 384	203 304	4 217 169	7 734 857
Всього кредити, оцінені на індивідуальній основі та визначені як знецінені, до вирахування суми резерву під зменшення корисності	3 603 742	171 114	4 195 912	7 970 768

Знецінені кредити

За 2017 рік процентні доходи, нараховані за кредитами, стосовно яких був визнаний резерв під зменшення корисності, становили 335 627 тис. грн. (2016: 234 320 тис. грн.).

Застава

У наступній таблиці представлено аналіз загальної суми кредитного портфелю за типами забезпечення:

Тип забезпечення	31 грудня 2017				31 грудня 2016			
	<i>Юридичні особи</i>	<i>МСБ</i>	<i>Фізичні особи</i>	<i>Всього</i>	<i>Юридичні особи</i>	<i>МСБ</i>	<i>Фізичні особи</i>	<i>Всього</i>
Знецінені кредити								
Депозити	1 675	-	-	1 675	-	-	33	33
Нерухомість	788 861	75 919	201 466	1 066 246	1 517 751	48 170	790 365	2 356 286
Інші активи	299 426	4 342	933	304 701	706 567	17 956	104 537	829 060
Без забезпечення	2 527 461	74 491	4 061 297	6 663 249	1 379 424	121 598	3 398 119	4 899 141
Всього знецінених кредитів	3 617 423	154 752	4 263 696	8 035 871	3 603 742	187 724	4 293 054	8 084 520
Кредити без ознак зменшення корисності								
Депозити	739 440	54 185	385	794 010	72 792	44 361	-	117 153
Нерухомість	11 809 383	927 733	700 589	13 437 705	6 096 844	515 732	755 041	7 367 617
Інші активи	15 608 341	814 698	446 804	16 869 843	11 536 221	355 550	92 687	11 984 458
Без забезпечення	2 322 718	96 730	496 186	2 915 634	238 419	34 589	259 685	532 693
Всього кредитів без спеціально виявлених ознак зменшення корисності	30 479 882	1 893 346	1 643 964	34 017 192	17 944 276	950 232	1 107 413	20 001 921
Всього	34 097 305	2 048 098	5 907 660	42 053 063	21 548 018	1 137 956	5 400 467	28 086 441

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Представлені у цій таблиці суми відображають балансову вартість кредитів до вирахування суми резерву під зменшення корисності, а не справедливую вартість застави. Банк оцінює справедливую вартість застави під час надання кредиту, зміни структури застави за кредитним договором, реалізації застави у разі неспроможності позичальника погасити кредит, а також у випадках та з регулярністю, передбаченою законодавством України.

На 31 грудня 2017 року інші активи включають рухоме майно, товари в обігу, та інше.

У наступній таблиці представлено структуру кредитів в розрізі сегментів клієнтів та валюти заборгованості:

Тип клієнтів	31 грудня 2017				31 грудня 2016			
	В іноземній валюті	В національній валюті	Всього	Знецінені	В іноземній валюті	В національній валюті	Всього	Знецінені
Державні підприємства	4 381 852	10 535 874	14 917 726	4 434	2 862 261	8 077 937	10 940 198	-
Корпоративні клієнти	11 295 194	7 935 851	19 231 045	3 612 988	2 791 957	7 815 863	10 607 820	3 603 742
Мікро	450 694	345 553	796 247	88 951	109 286	224 943	334 229	93 225
Малі та Середні	693 999	506 386	1 200 385	65 802	504 418	299 309	803 727	94 499
Фізичні особи	3 796 194	2 111 466	5 907 660	4 263 696	3 828 976	1 571 491	5 400 467	4 293 054
Всього	20 617 933	21 435 130	42 053 063	8 035 871	10 096 898	17 989 543	28 086 441	8 084 520

У наступній таблиці представлено структуру кредитів в розрізі сегментів клієнтів та строків кредитів:

Тип клієнтів	31 грудня 2017			31 грудня 2016		
	До одного року	Понад один рік	Всього	До одного року	Понад один рік	Всього
Державні підприємства	14 089 015	828 711	14 917 726	9 391 895	1 548 303	10 940 198
Корпоративні клієнти	6 828 489	12 402 556	19 231 045	5 214 988	5 392 832	10 607 820
Мікро	86 557	709 690	796 247	49 534	284 695	334 229
Малі та Середні	150 807	1 049 578	1 200 385	152 309	651 418	803 727
Фізичні особи	2 434 929	3 472 731	5 907 660	1 759 528	3 640 939	5 400 467
Всього	23 589 797	18 463 266	42 053 063	16 568 254	11 518 187	28 086 441

Станом на 31 грудня 2017 року кредити клієнтам у сумі 18 646 272 тис. грн., були надані десятиєм найбільшим позичальникам/групам пов'язаних контрагентів Банку (44,34% від загальної суми кредитів клієнтам) (2016: 12 972 569 тис. грн., або 46,2%).

Кредити надаються головним чином клієнтам, що здійснюють діяльність на території України у таких галузях економіки:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Електроенергетика	9 999 455	4 051 452
Транспортування газу	6 084 630	6 027 400
Фізичні особи	5 907 660	5 400 467
Сільське господарство та харчова промисловість	4 962 347	3 607 734
Торівля	4 420 899	3 180 275
Виробництво	3 160 044	1 300 211
Нерухомість	2 868 251	1 713 968
Сфера обслуговування	2 402 605	1 267 792
Металургія	1 133 544	363 829
Будівництво	543 085	338 957
Транспорт	463 726	707 809
Фінансові послуги	72 739	91 672
Інше	34 078	34 875
Всього	42 053 063	28 086 441

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

11. Торгові цінні папери

Торгові цінні папери, включають:

	<u>31 грудня 2017</u>	<u>31 грудня 2016</u>
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	315 094	386 454
Торгові цінні папери	<u>315 094</u>	<u>386 454</u>

12. Інвестиції, наявні для продажу

Інвестиції, наявні для продажу, включають:

	<u>31 грудня 2017</u>	<u>31 грудня 2016</u>
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	19 675 154	18 273 712
Державна іпотечна установа	890 190	905 850
Облігації підприємств	–	805 879
Акції підприємств	11 319	11 316
Інвестиції, наявні для продажу	<u>20 576 663</u>	<u>19 996 757</u>

Станом на 31 грудня 2017 року загальна накопичена сума збитків від зменшення корисності, визнана стосовно інвестицій, склала 59 380 тис. грн. (2016: 353 900 тис. грн.) Зміна у сумі накопичених збитків від зменшення корисності відбулася за рахунок рекласифікації у дебіторську заборгованість за цінними паперами облігацій підприємств (Примітка 19, 20).

Станом на 31 грудня 2017 року облігації підприємств справедливою вартістю 690 132 тис. грн. (2016: 703 938 тис. грн.) були передані у заставу як забезпечення довгострокових позик, отриманих від Національного банку України (Примітка 21).

Станом на 31 грудня 2017 року ОВДП справедливою вартістю 381 663 тис. грн. (2016: 291 374 тис. грн.) були передані в заставу за довгостроковим кредитом, отриманим від однієї кредитної установи (Примітка 22).

13. Інвестиції, утримувані до погашення

	<i>Валюта</i>	<i>Термін погашення</i>	<i>Процентна ставка, %</i>	<u>31 грудня 2017</u>	<u>31 грудня 2016</u>
Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	гривня	4 січня 2017	12,00	–	1 000 657
				<u>–</u>	<u>1 000 657</u>

14. Інвестиційна нерухомість

Рух за статтями інвестиційної нерухомості був таким:

	<u>31 грудня 2017</u>	<u>31 грудня 2016</u>
1 січня	50 814	47 528
Находження	222 874	–
Переведення (до)/з категорії основних засобів	74 421	2 679
Коригування справедливої вартості	725	607
31 грудня	<u>348 834</u>	<u>50 814</u>

До складу чистих прибутків від інвестиційної нерухомості входить орендний дохід у сумі 13 980 тис. грн. (2016: 8 648 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2017 року інвестиційна нерухомість балансовою вартістю 5 585 тис. грн. (2016: 22 939 тис. грн.) була передана в заставу як забезпечення кредитів, отриманих від Національного банку України (Примітка 21).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

15. Основні засоби та нематеріальні активи

Рух основних засобів та нематеріальних активів представлений таким чином:

	Будівлі та земельні ділянки	Меблі та обладнання	Поліпшення орендованого майна	Транспортні засоби	Незавершене будівництво та об'єкти, що не введені в експлуатацію	Нематеріальні активи	Всього
Вартість або переоцінена сума							
На 1 січня 2017	1 022 396	506 518	21 289	34 897	45 042	278 727	1 908 869
Надходження	-	122 970	5 797	7 737	104 772	113 118	354 394
Вибуття	(64 577)	(3 864)	(2 821)	(803)	(984)	(3 354)	(76 403)
Передачі	6 220	62 345	228	(7 737)	(61 056)	-	-
Переоцінка	(75 326)	-	-	-	-	-	(75 326)
Рекласифікація до категорії інвестиційної нерухомості	(74 473)	-	-	-	-	-	(74 473)
Рекласифікація з категорії активів, утримуваних для продажу	397 406	-	-	890	-	-	398 296
Рекласифікація з/до категорії іншого майна	(216 668)	-	-	24	-	-	(216 644)
Надходження в рахунок погашення кредитів клієнтів	11	50 941	-	-	6 532	-	57 484
На 31 грудня 2017	994 989	738 910	24 493	35 008	94 306	388 491	2 276 197
Накопичений знос							
На 1 січня 2017	-	280 418	14 825	24 441	-	79 242	398 926
Нарахований знос	26 788	78 440	4 938	5 749	-	62 545	178 460
Вибуття	(1 629)	(3 813)	(2 570)	(725)	-	(3 354)	(12 091)
Рекласифікація до категорії інвестиційної нерухомості	(52)	-	-	-	-	-	(52)
Переоцінка	(24 161)	-	-	-	-	-	(24 161)
Рекласифікація з/до категорії іншого майна	(946)	-	-	-	-	-	(946)
На 31 грудня 2017	-	355 045	17 193	29 465	-	138 433	540 136
Чиста балансова вартість							
На 1 січня 2017	1 022 396	226 100	6 464	10 456	45 042	199 485	1 509 943
На 31 грудня 2017	994 989	383 865	7 300	5 543	94 306	250 058	1 736 061
	Будівлі та земельні ділянки	Меблі та обладнання	Поліпшення орендованого майна	Транспортні засоби	Незавершене будівництво та об'єкти, що не введені в експлуатацію	Нематеріальні активи	Всього
Вартість або переоцінена сума							
На 1 січня 2016	912 117	295 394	17 061	32 345	51 876	162 648	1 471 441
Надходження	-	174 645	26	4 123	65 721	116 079	360 594
Вибуття	-	(8 351)	(2 910)	(2 146)	-	-	(13 407)
Передачі	20 038	44 830	7 112	575	(72 555)	-	-
Переоцінка	93 076	-	-	-	-	-	93 076
Рекласифікація з категорії інвестиційної нерухомості	(2 835)	-	-	-	-	-	(2 835)
На 31 грудня 2016	1 022 396	506 518	21 289	34 897	45 042	278 727	1 908 869
Накопичений знос							
На 1 січня 2016	-	238 258	15 860	20 323	-	51 505	325 946
Нарахований знос	21 454	50 450	1 648	5 626	-	27 737	106 915
Вибуття	-	(8 290)	(2 683)	(1 508)	-	-	(12 481)
Переоцінка	(21 298)	-	-	-	-	-	(21 298)
Рекласифікація з категорії інвестиційної нерухомості	(156)	-	-	-	-	-	(156)
На 31 грудня 2016	-	280 418	14 825	24 441	-	79 242	398 926
Чиста балансова вартість							
На 1 січня 2016	912 117	57 136	1 201	12 022	51 876	111 143	1 145 495
На 31 грудня 2016	1 022 396	226 100	6 464	10 456	45 042	199 485	1 509 943

Оцінку справедливої вартості будівель та земельних ділянок було проведено станом на 31 грудня 2017 року із залученням незалежних оцінювачів. Для оцінки справедливої вартості будівель переважно використовувався порівняльний підхід до оцінки. Основні припущення стосуються стану, якості та місця розташування будівель, що порівнювались.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Якби оцінка вартості будівель та земельних ділянок проводилась з використанням моделі первісної вартості, то балансова вартість будівель та земельних ділянок станом на 31 грудня 2017 року становила би 878 368 тис. грн. (2016: 850 288 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2017 року основні засоби балансовою вартістю 280 982 тис. грн. (2016: 272 393 тис. грн.) були передані в заставу, як забезпечення кредитів, отриманих від Національного банку України (Примітка 21).

Станом на 31 грудня 2017 року основні засоби та нематеріальні активи первісною вартістю 325 821 тис. грн. (2016: 230 266 тис. грн.) є повністю амортизовані, проте використовуються Банком.

16. Активи, утримувані для продажу

Станом на 31 грудня 2017 року активи, утримувані для продажу справедливою вартістю 60 508 тис. грн. (2016: 1 129 309 тис. грн.) були отримані в рахунок погашення заборгованості клієнтів Банку:

	<i>Земельні ділянки</i>	<i>Нежитлова нерухомість</i>	<i>Житлова нерухомість</i>	<i>Майнові права на нерухоме майно</i>	<i>Рухоме майно</i>	<i>Всього</i>
Вартість						
На 1 січня 2017	366 527	594 657	130 529	36 706	890	1 129 309
Надходження	3 040	34 921	2 703	-	343	41 007
Рекласифікація до статті «Основні засоби та нематеріальні активи»	(113 481)	(283 925)	-	-	(890)	(398 296)
Рекласифікація до статті «Інше майно»	(183 142)	(289 682)	(58 502)	(36 706)	-	(568 032)
Переоцінка	(11 027)	(22 864)	(151)	-	-	(34 042)
Реалізація	(58 826)	(19 680)	(30 932)	-	-	(109 438)
На 31 грудня 2017	3 091	13 427	43 647	-	343	60 508

	<i>Земельні ділянки</i>	<i>Нежитлова нерухомість</i>	<i>Житлова нерухомість</i>	<i>Майнові права на нерухоме майно</i>	<i>Рухоме майно</i>	<i>Всього</i>
Вартість						
На 1 січня 2016	397 984	414 223	121 252	36 706	-	970 165
Надходження	35 675	194 490	9 277	-	890	240 332
Реалізація	(67 132)	(14 056)	-	-	-	(81 188)
На 31 грудня 2016	366 527	594 657	130 529	36 706	890	1 129 309

17. Інше майно

Станом на 31 грудня 2017 року інше майно балансовою вартістю 740 764 тис. грн. (2016: 328 тис. грн.) було отримано в рахунок погашення заборгованості клієнтів Банку:

	<i>Земельні ділянки</i>	<i>Нежитлова нерухомість</i>	<i>Житлова нерухомість</i>	<i>Майнові права на нерухоме майно</i>	<i>Рухоме майно, меблі та обладнання</i>	<i>Всього</i>
Вартість						
На 1 січня 2017					328	328
Надходження	6 451	2 202	13 306	-	53	22 012
Рекласифікація з статті «Активи, утримувані для продажу»	183 142	289 683	58 501	36 706	-	568 032
Рекласифікація з/(до) статті «Основні засоби та нематеріальні активи»	112 536	103 186	-	-	(24)	215 698
Списання	(19 874)	(37 104)	(7 570)	-	-	(64 548)
Переоцінка	(469)	(289)	-	-	-	(758)
На 31 грудня 2017	281 786	357 678	64 237	36 706	357	740 764

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2016 року, інше майно Банку представлено рухомим майном балансовою вартістю 328 тис. грн.

Станом на 31 грудня 2017 року інше майно балансовою вартістю 32 240 тис. грн. (2016: нуль) були передані в заставу як забезпечення кредитів, отриманих від Національного банку України (Примітка 21).

18. Оподаткування

Відшкодування з податку на прибуток включають:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Зміни відстрочених податків – виникнення та сторнування тимчасових різниць	(105 023)	(3 202)
Відстрочений податок, визнаний у складі іншого сукупного доходу	1 608	(19 913)
Відшкодування з податку на прибуток	<u>(103 415)</u>	<u>(23 115)</u>

Нижче наведений розрахунок для приведення витрат з податку на прибуток, розрахованих за діючими ставками оподаткування, у відповідність до фактичного витрат з податку на прибуток:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Прибуток до оподаткування	524 397	265 880
Нормативна ставка податку	18%	18%
Теоретичні витрати з податку на прибуток при застосуванні нормативної ставки	94 391	47 858
Витрати, які не враховуються при оподаткуванні	55 433	37 487
Коригування податкової бази через перегляд тимчасових різниць та змін у законодавстві	3 607	(59 500)
Зміни у невизнаних відстрочених податкових активах	(256 846)	(48 960)
Відшкодування з податку на прибуток	<u>(103 415)</u>	<u>(23 115)</u>

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх рух за відповідні періоди включають:

	<u>Виникнення та сторнування тимчасових різниць</u>			<u>Виникнення та сторнування тимчасових різниць</u>		
	<u>У звіті про прибутки та збитки</u>	<u>У складі власного капіталу</u>	<u>2017</u>	<u>У звіті про прибутки та збитки</u>	<u>У складі власного капіталу</u>	<u>2016</u>
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць						
Нарахування та резерви	54 331	-	-	54 331	-	(54 331)
Основні засоби та нематеріальні активи	16 654	1 608	44 552	59 889	(19 913)	26 290
Резерви відпустки	(1 175)	-	-	(1 866)	-	1 175
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	(223 241)	-	477 439	(138 199)	-	700 680
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання), загальна сума	<u>(153 431)</u>	<u>1 608</u>	<u>521 991</u>	<u>(25 845)</u>	<u>(19 913)</u>	<u>673 814</u>
Невизнані відстрочені податкові активи	256 846	-	(334 407)	48 960	-	(591 253)
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	<u>103 415</u>	<u>1 608</u>	<u>187 584</u>	<u>23 115</u>	<u>(19 913)</u>	<u>82 561</u>
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання), чиста сума	<u>103 415</u>	<u>1 608</u>	<u>187 584</u>	<u>23 115</u>	<u>(19 913)</u>	<u>82 561</u>

Складання та надання фінансової звітності та податкової декларації з податку на прибуток підприємств відбувається в різні терміни. Внаслідок цього, між даними фінансового та податкового обліків можуть виникнути несуттєві відмінності. Дані відмінності знайдуть відображення в податковому обліку в наступному звітному періоді.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Відповідно до норм чинного податкового законодавства України, податковий облік будується виключно за правилами міжнародних стандартів фінансової звітності та ведеться відповідно до норм Податкового кодексу України. Об'єктом оподаткування податком на прибуток – є фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансової звітності Банку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, скоригований на різниці, які визначені нормами Податкового кодексу України. Таким чином, податковий облік здійснюється на підставі бухгалтерського обліку з послідовними податковими коригуваннями з метою своєчасного та достовірного складання податкової звітності.

19. Резерв під зменшення корисності інших активів та інші резерви

	<i>Інші активи</i>	<i>Гарантії і договірні зобов'язання</i>	<i>Резерв під юридичні ризик</i>	<i>Всього</i>
На 31 грудня 2015	510 231	2 461	–	512 692
Відновлено/(нараховано)	(22 615)	58 011	–	35 396
Списано	(64 751)	–	–	(64 751)
Курсові різниці	4 056	32	–	4 088
На 31 грудня 2016	426 921	60 504	–	487 425
Нараховано	17 584	115 317	72 216	205 117
Рекласифікація резерву під дебіторську заборгованість за цінними паперами	294 520	–	–	294 520
Списано	(11 519)	–	(64 547)	(76 066)
Курсові різниці	3 303	25 902	–	29 205
На 31 грудня 2017	730 809	201 723	7 669	940 201

Списання за рахунок резерву в сумі 64 547 тис. грн. відноситься до іншого майна Банку, права власності за яким було втрачено (Примітка 17).

Резерв під зменшення корисності інших активів зменшує балансову вартість відповідних активів. Забезпечення за позовами, гарантіями та договірними зобов'язаннями відображаються у складі зобов'язань.

20. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають:

	<i>31 грудня 2017</i>	<i>31 грудня 2016</i>
Дебіторська заборгованість за цінними паперами	578 266	283 041
Передоплати	183 900	153 301
Дебіторська заборгованість за операціями з кредитними картками	163 969	51 508
Розрахунки за платіжними картками	102 364	48 308
Дебіторська заборгованість за майновими правами	100 001	100 001
Грошові кошти та банківські метали, які знаходяться на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та на не підконтрольних українській владі територіях Луганської і Донецької областей	51 081	48 885
Інші нараховані доходи	44 832	31 183
Інша дебіторська заборгованість за операціями з банками	38 071	52 904
Запаси	22 679	11 558
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	10 046	1 315
Заборгованість працівників	2 047	2 045
Інше	17 209	7 886
	1 314 465	791 935
Мінус резерв під зменшення корисності інших активів (Примітка 19)	(730 809)	(426 921)
Інші активи	583 656	365 014

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інші зобов'язання включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Нарахування за невикористаними відпустками	86 342	50 727
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами	69 623	370 670
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами щодо купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів	58 508	75 458
Кредиторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	45 542	26 203
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	29 768	23 579
Нараховані витрати за розрахунково-касове обслуговування	11 355	7 280
Оренда приміщень	8 298	9 399
Кредиторська заборгованість за придбання активів	6 423	9 741
Ремонт та обслуговування основних засобів	4 845	2 957
Послуги зв'язку	3 354	1 351
Утримання приміщень	2 744	4 678
Винагорода партнерам за залучення клієнтів	2 408	11 915
Кредиторська заборгованість перед центром обробки операцій з пластиковими картками	1 486	5 926
Кредиторська заборгованість за розрахунками з працівниками	825	6
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	75	26 274
Інше	35 999	43 396
Інші зобов'язання	367 595	669 560

21. Кошти Національного банку України

Позики, отримані від Національного банку України включають:

	Термін погашення	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Довгострокові кредити рефінансування від Національного банку України	31 серпня 2018	207 459	199 132
	30 квітня 2019	206 645	196 602
	28 грудня 2017	-	157 661
	28 лютого 2017	-	21 602
Всього довгострокових позик, отриманих від Національного банку України		414 104	574 997

Станом на 31 грудня 2017 року процентна ставка за коштами Національного банку України становила 7,0% річних (2016: 7,0% річних).

Відсоткові ставки за позиками, отриманими від Національного банку України, встановлені на рівні облікової ставки Національного банку України на дату отримання позик плюс 0,5% та можуть бути змінені тільки у разі зниження облікової ставки Національного банку України.

Станом на 31 грудня 2017 року облікова ставка Національного банку України становила 14,5% (2016: 14,0%).

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років нижче наведені активи були передані у заставу як забезпечення кредитів, отриманих від Національного банку України:

	Примітки	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Облігації підприємств	12	690 132	703 938
Будівлі та земельні ділянки – основні засоби	15	280 982	272 393
Будівлі – інвестиційна нерухомість	14	5 585	22 939
Інше майно	17	32 240	-
Активи, утримувані для продажу	16	-	59 683

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

22. Кошти кредитних установ

Кошти кредитних установ включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Поточні рахунки	1 520 590	753 262
Строкові депозити та кредити	385 888	301 688
Інші кошти кредитних установ	40 452	50 750
Кошти кредитних установ	1 946 930	1 105 700

Станом на 31 грудня 2017 року кошти кредитних установ включають залишки у сумі 1 078 729 тис. грн. (55,41%), що були залучені від трьох банків (2016: залишки у сумі 335 734 тис. грн. (30,36%), що були залучені від двох банків).

Станом на 31 грудня 2017 року довгостроковий кредит, отриманий від однієї кредитної установи був забезпечений ОВДП справедливою вартістю 381 663 тис. грн. (2016: 291 374 тис. грн.) (Примітка 12).

23. Кошти клієнтів

Кошти клієнтів включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Поточні рахунки		
- Юридичні особи	27 791 704	18 580 599
- Фізичні особи	3 706 143	3 347 815
- Бюджетні організації	140 369	213 287
	31 638 216	22 141 701
Строкові депозити		
- Юридичні особи	16 048 185	13 829 027
- Фізичні особи	12 959 717	10 210 238
	29 007 902	24 039 265
Кошти клієнтів	60 646 118	46 180 966

Станом на 31 грудня 2017 року кошти клієнтів у сумі 22 083 988 тис. грн. (36,41%) включали заборгованість перед десятьма найбільшими клієнтами Банку (2016: 18 060 567 тис. грн. (39,11%)).

Аналіз коштів клієнтів за галузями є таким:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Фізичні особи	16 665 860	13 558 053
Сфера обслуговування	12 648 426	2 451 225
Транспорт	11 589 052	9 306 651
Виробництво	3 033 086	1 871 145
Енергетика	2 650 078	2 113 495
Торгівля	2 365 471	1 216 668
Страхування	2 000 632	1 756 061
Фінансові послуги	1 465 247	1 509 595
Металургія	1 416 038	6 411 940
Сільське господарство та харчова промисловість	1 152 159	802 750
Будівництво	880 916	537 261
Інше	4 779 153	4 646 122
Кошти клієнтів	60 646 118	46 180 966

Станом на 31 грудня 2017 року до категорії «Інше» включені кошти юридичних осіб-нерезидентів у сумі 4 643 559 тис. грн. (2016: 4 641 426 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2017 року кредити клієнтів забезпечені коштами клієнтів на суму 795 685 тис. грн. (2016: 117 186 тис. грн.) (Примітка 10).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2017 року коштами клієнтів забезпечені фінансові договірні та умовні зобов'язання на суму 1 896 871 тис. грн. (2016: 1 164 122 тис. грн.) (Примітка 25).

24. Власний капітал**Статутний капітал**

Станом на 31 грудня 2017 року випущений статутний капітал складався з 13 836 522 922 простих акцій та 477 078 привілейованих акцій (2016: 13 836 522 922 простих акцій та 477 078 привілейованих акцій) номінальною вартістю 1 грн. кожна. Прості акції наділяють правами участі у загальних зборах акціонерів, отримання дивідендів та у разі ліквідації Банку отримувати частину майна Банку або його вартості пропорційно до вартості належних їм акцій Банку в черговості і порядку, передбаченому законодавством України і статутом Банку. Акціонери-власники привілейованих акцій мають право голосу у окремих випадках згідно статуту та мають право на отримання щорічного фіксованого дивіденду, за винятком випадків, передбачених законодавством.

Кількість випущених і повністю сплачених акцій:

	Кількість акцій, тис.		Номінальна вартість, тис. грн.		Номінальна вартість, тис. грн.	Всього, тис. грн.
	Прості	Привілей- овані	Прості	Привілей- овані		
На 31 грудня 2015	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	–	–	–	–	–	–
На 31 грудня 2016	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	–	–	–	–	–	–
На 31 грудня 2017	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000

Рух за статтями інших резервів

Рух за статтями інших резервів був таким:

	Резерв переоцінки інвестицій, наявних для продажу		Всього
	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв переоцінки основних засобів	
На 31 грудня 2015	270 191	(393 041)	(122 850)
Переоцінка основних засобів	110 629	–	110 629
Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою основних засобів	(19 913)	–	(19 913)
Прибутки від інвестицій, наявних для продажу	–	625 549	625 549
На 31 грудня 2016	360 907	232 508	593 415
Переоцінка основних засобів	(8 935)	–	(8 935)
Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою основних засобів	1 608	–	1 608
(Збитки) від інвестицій, наявних для продажу	–	(293 078)	(293 078)
Переведення в результаті вибуття активів	(14 586)	–	(14 586)
На 31 грудня 2017	338 994	(60 570)	278 424

25. Договірні та умовні зобов'язання**Юридичні аспекти**

В ході звичайного ведення операцій, Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво Банку вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок судових процесів, не матиме суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку.

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***Оподаткування**

Для української системи оподаткування характерними є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється. Податкове законодавство є часто невизначеним, може мати різне трактування, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між органами фіскальної служби, уповноваженими організаціями, компаніями та іншими державними установами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку органів влади, які згідно із законодавством уповноважені застосовувати штрафні санкції, а також стягувати пеню. Ці факти створюють в Україні значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

Керівництво вважає, що воно виконує всі вимоги чинного податкового законодавства. Проте не може існувати впевненості у тому, що податкові органи не матимуть іншої думки щодо відповідності Банку чинному податковому законодавству і не застосують штрафні санкції. У цій фінансовій звітності не був створений резерв на потенційні штрафні санкції, пов'язані з оподаткуванням, оскільки станом на 31 грудня 2017 року керівництво Банку вважає, що його тлумачення відповідного законодавства, і позиція Банку стосовно податкових питань буде підтримана.

Договірні та умовні зобов'язання

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років договірні та умовні фінансові зобов'язання включали:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Зобов'язання з надання кредитів	3 000 000	4 185 000
Акредитиви	1 149 618	655 030
Гарантії	3 064 056	862 129
Гарантії за векселями	–	233
Всього	7 213 674	5 702 392

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років зобов'язання з надання кредитів є відкличними зобов'язаннями перед стратегічними клієнтами Банку.

Станом на 31 грудня 2017 року загальна сума резервів, визнана стосовно зобов'язань Банку, склала 201 583 тис. грн. (2016: 60 504 тис. грн.) (Примітка 19).

Станом на 31 грудня 2017 року фінансові договірні та умовні зобов'язання забезпечені грошовими коштами на суму 1 896 871 тис. грн. (2016: 1 164 122 тис. грн.) (Примітка 23).

26. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Розрахункові операції	501 717	343 173
Агентські операції на валютному ринку	83 371	44 965
Гарантії та акредитиви	60 844	24 719
Операції з цінними паперами	2 522	2 014
Інше	71 414	35 562
Комісійні доходи	719 868	450 433
Розрахункові операції	(150 981)	(100 536)
Гарантії та акредитиви	(12 515)	(6 554)
Агентські операції на валютному ринку	(2 394)	(607)
Інше	(2 278)	(16)
Комісійні витрати	(168 168)	(107 713)
Чисті комісійні доходи	551 700	342 720

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

27. Прибутки/(збитки) від торгових цінних паперів

Прибутки/(збитки) від торгових цінних паперів, визнані у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Чисті прибутки від продажу торгових цінних паперів	630	546
Прибутки/(збитки) від переоцінки торгових цінних паперів	4 486	(952)
Прибутки/(збитки) від торгових цінних паперів	5 116	(406)

28. Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу

Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу, визнані у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Прибутки від продажу інвестицій, наявних для продажу	51 602	27 854
Відновлення резервів під зменшення корисності інвестицій, наявних для продажу	-	54 832
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	51 602	82 686

29. Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами

Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Чисті прибутки від торгових операцій	12 036	8 997
Прибутки/(збитки) від курсових різниць	59 522	317 468
Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	71 558	326 465

30. Інші доходи

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Позитивний результат від продажу основних засобів та нематеріальних активів	54 020	998
Штрафи отримані	35 224	8 382
Комісія від страхових компаній та банків	34 923	14 881
Позитивний результат від продажу активів, утримуваних для продажу	13 632	19 062
Повернення раніше списаних активів	6 992	2 501
Відшкодування витрат за комунальні послуги стосовно приміщень, наданих в оренду	6 601	5 422
Погашення придбаних знецінених фінансових активів	5 195	60 160
Результат від набутого права власності на кошти клієнтів	1 625	6 961
Відшкодування судових витрат	1 407	1 674
Дохід від дострокової виплати строкових депозитів клієнтів	1 218	2 464
Плата за оренду сейфів	-	5 975
Інше	10 984	8 405
Всього інші доходи	171 821	136 885

В процесі роботи Банку мають місце випадки, коли на рахунках, що підлягають закриттю, є залишки коштів, за якими клієнт не звертається. Стаття «Дохід від набутого права власності на кошти клієнтів» представлена доходом, який Банк визнав за коштами клієнтів згідно з Цивільним кодексом України, в результаті закінчення строку набувальної давності за даними залишками коштів.

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***31. Витрати на персонал та інші операційні витрати**

Витрати на персонал та інші операційні витрати включають:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Заробітна плата та премії	740 387	487 574
Нарахування на фонд заробітної плати	130 115	93 150
Інші витрати на персонал	42 231	352
Витрати на персонал	912 733	581 076
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	110 773	89 699
Послуги зв'язку	110 678	66 275
Ремонт та обслуговування основних засобів	106 970	71 253
Вартість професійних послуг	97 807	76 543
Результат переоцінки основних засобів та нематеріальних активів, активів, утримуваних для продажу, іншого майна	78 674	10
Винагорода партнерам за залучення клієнтів	60 218	120 035
Офісні витрати	51 841	21 085
Податки, крім податку на прибуток	47 585	49 921
Оренда та утримання приміщень	42 399	33 053
Благодійна діяльність	33 455	5 946
Супровід програмного забезпечення	26 754	24 655
Витрати на охорону	21 327	15 221
Витрати на інкасацію цінностей	13 176	9 393
Маркетинг та реклама	11 598	19 909
Витрати на відрядження	6 393	5 400
Витрати на виконання судових рішень	3 205	-
Штрафи та пені	337	41
Інше	34 847	23 376
Інші операційні витрати	858 037	631 815

32. Управління ризиками

Система управління ризиками Банку сформована з урахуванням його розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам та складності операцій. Система управління ризиками включає: ідентифікацію ризику, оцінку ризику, пом'якшення та лімітування або уникнення ризику, моніторинг та контроль ризику, стрес-тестування, оцінка достатності капіталу та ліквідності.

Структура управління ризиками*Наглядова рада*

Наглядова рада визначає і затверджує стратегію управління ризиками, кредитну політику, політики управління окремими ризиками, план забезпечення безперервної діяльності, план фінансування в кризових ситуаціях, визначає ризик-апетит та встановлює граничні розміри ризиків, здійснює контроль за ефективністю функціонування системи управління ризиками, визнає джерела капіталізації та іншого фінансування Банку.

Комітет з управління ризиками Наглядової ради

Комітет з управління ризиками Наглядової ради забезпечує наявність та підтримання в актуальному стані активів внутрішнього регулювання, що регламентують процес управління ризиками та кредитну політику Банку, здійснює регулярний моніторинг та аналіз поточного профілю ризиків, що приймаються Банком, здійснює контроль за дотриманням граничних показників ризиків, що встановлені Наглядовою радою.

Правління

Правління відповідає за загальний підхід до управління ризиками і за впровадження стратегій та принципів управління ризиками, затверджених Наглядовою радою. Правління Банку делегує повноваження щодо оперативного управління ризиками колегіальним органам Банку та встановлює ліміти повноважень даних колегіальних органів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Колегіальні органи Правління

Кредитна рада, кредитний комітет, комітет з методологічного забезпечення управління ризиками роздрібно, малого та мікробізнесу, комісія по роботі з проблемною заборгованістю позичальників, комісія з моніторингу кредитних операцій клієнтів, кредитні комісії дирекції здійснюють управління кредитним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління активами та пасивами здійснює управління ризиком ліквідності, процентним ризиком та ринковим ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління операційними ризиками здійснює управління операційним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління інформаційною безпекою здійснює управління інформаційним ризиком як складовою операційного ризику в межах повноважень делегованих Правлінням

Департамент ризик-менеджменту

Департамент ризик-менеджменту забезпечує своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування щодо суттєвих ризиків, готує та надає звіти щодо ризиків Наглядовій раді, Комітету з управління ризиками Наглядової ради, Правлінню, колегіальним органам Правління, розробляє та підтримує в актуальному стані методики, інструменти та моделі оцінки ризиків, забезпечує координацію роботи з питань управління ризиками з іншими структурними підрозділами Банку обчислює профіль ризику Банку, здійснює стрес-тестування, готує висновки для ухвалення кредитних рішень як щодо нових кредитів, так і щодо зміни умов за діючими/існуючими кредитами, готує висновки щодо ризиків, які притаманні новим продуктам до моменту їх впровадження для прийняття відповідних управлінських рішень

Ризик-апетит та граничні показники ризику

Наглядова рада щонайменше один раз на рік разом із затвердженням річного фінансового плану (бюджету) Банку або частіше у разі необхідності затверджує ризик-апетит Банку як сукупність граничних показників за кожним з видів ризику.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом взятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Наглядовою радою затверджена Кредитна політика, яка визначає основні напрямки кредитування і регламентує основні принципи та умови прийняття кредитного ризику. Для управління ризиком концентрації кредитного портфелю Банк здійснює моніторинг структури кредитного портфелю і за необхідності встановлює відповідні ліміти.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний із похідними фінансовими інструментами, обмежується їх номінальною сумою за відповідними договорами.

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягуються з клієнтів на умовах акредитиву. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Балансова вартість статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти, без урахування впливу зниження ризику внаслідок договорів про надання забезпечення, найбільш точно відображає максимальний розмір кредитного ризику.

По фінансовим інструментам, що оцінюються за справедливою вартістю, їх балансова вартість представляє собою поточну величину кредитної ризику, але не максимальний розмір ризику, який може виникнути в майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш докладна інформація про максимальний розмір кредитної ризику по кожному класу фінансових інструментів представлена в окремих примітках.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів після вирахування резервів на покриття збитків від зменшення корисності на 31 грудня 2017 року представлена таким чином:

	<i>Примітки</i>	<i>Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась</i>	<i>Прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась</i>	<i>Знецінені на індивідуальній основі</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	7	6 266 697	–	–	6 266 697
Кошти у кредитних установах	8	280 569	–	3 458 985	3 739 554
Кредити клієнтам:	10				
Юридичні особи		26 634 430	2 916 028	442 551	29 993 009
МСБ		1 855 277	63 217	12 632	1 931 126
Фізичні особи		1 531 287	120 119	70 892	1 722 298
Торгові цінні папери	11	315 094	–	–	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	12	20 565 344	–	–	20 565 344
Всього		57 448 698	3 099 364	3 985 060	64 533 122

Кредитна якість фінансових активів після вирахування резервів на покриття збитків від зменшення корисності на 31 грудня 2016 року представлена таким чином:

	<i>Примітки</i>	<i>Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась</i>	<i>Прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась</i>	<i>Знецінені на індивідуальній основі</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	7	1 490 888	–	–	1 490 888
Кошти у кредитних установах	8	807 471	–	5 714 456	6 521 927
Кредити клієнтам:	10				
Юридичні особи		17 487 815	104 039	641 780	18 233 634
МСБ		916 947	5 658	12 047	934 652
Фізичні особи		1 046 339	65 283	71 676	1 183 298
Торгові цінні папери	11	386 454	–	–	386 454
Інвестиції, наявні для продажу	12	19 996 757	–	–	19 996 757
Інвестиції, утримувані до погашення	13	1 000 657	–	–	1 000 657
Всього		43 133 328	174 980	6 439 959	49 748 267

Знецінені кредити включають кредити оцінені індивідуально, а також кредити, які оцінені і на колективній основі, та за якими визнане зменшення корисності.

Кредитний рейтинг України, згідно з класифікацією міжнародних рейтингових агентств станом на 31 грудня 2017 року, відповідав рівню CCC (2016: CCC).

Інвестиції, наявні для продажу, а саме: облігації внутрішньої державної позики та муніципальні облігації, що не мають рейтингу, – були віднесені Банком до категорії нижче B-, виходячи з суверенного кредитного рейтингу України.

Інші залишки грошових коштів та їх еквівалентів, коштів у кредитних установах та інвестицій, наявних для продажу, класифікуються з урахуванням поточних кредитних рейтингів, присвоєних міжнародними рейтинговими агентствами. У випадку, якщо контрагент не мав встановленого міжнародного рейтингу на звітну дату, Банк використовував рейтинги, встановлені національними рейтинговими агентствами. Найвищий можливий рейтинг – AAA. Інвестиційний рівень фінансових активів відповідає рейтингам від AAA до BBB. Фінансові активи з рейтингом нижче BBB відносяться до спекулятивного рівня.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Далі представлена класифікація за кредитними рейтингами фінансових активів Банку, що мають такі рейтинги:

	<i>uaAAA – A-</i>	<i>uaBBB – B-</i>	<i>Нижче B-</i>	<i>Не мають рейтингу</i>	<i>31 грудня 2017</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	–	–	6 266 697	–	6 266 697
Кошти у кредитних установах	1 164 003	2 241 627	100	333 824	3 739 554
Похідні фінансові активи	–	50	–	860	910
Торгові цінні папери	–	–	315 094	–	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	7	–	20 573 555	3 101	20 576 663
Інвестиції, утримувані до погашення	–	–	–	–	–
	<i>uaAAA – A-</i>	<i>uaBBB – B-</i>	<i>Нижче B-</i>	<i>Не мають рейтингу</i>	<i>31 грудня 2016</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	–	–	1 490 888	–	1 490 888
Кошти у кредитних установах	1 053 225	4 653 806	102	814 794	6 521 927
Похідні фінансові активи	403	12	–	9 005	9 420
Торгові цінні папери	–	–	386 454	–	386 454
Інвестиції, наявні для продажу	–	–	19 883 935	101 506	19 985 441
Інвестиції, утримувані до погашення	–	–	1 000 657	–	1 000 657

Аналіз прострочених кредитів за строками виникнення прострочки наведений нижче.

Прострочені кредити, корисність яких не зменшилась, за строками виникнення прострочки на 31 грудня 2017 року представлений таким чином:

	<i>До 31 дня</i>	<i>Від 31 до 60 днів</i>	<i>Від 61 до 90 днів</i>	<i>Понад 90 днів</i>	<i>Всього</i>
Кредити клієнтам					
Юридичні особи	2 910 043	5 984	–	1	2 916 028
МСБ	62 624	–	593	–	63 217
Фізичні особи	95 245	8 169	1 783	14 922	120 119
Всього	3 067 912	14 153	2 376	14 923	3 099 364

Прострочені кредити, корисність яких не зменшилась, за строками виникнення прострочки на 31 грудня 2016 року представлений таким чином:

	<i>До 31 дня</i>	<i>Від 31 до 60 днів</i>	<i>Від 61 до 90 днів</i>	<i>Понад 90 днів</i>	<i>Всього</i>
Кредити клієнтам					
Юридичні особи	102 031	2 008	–	–	104 039
МСБ	3 001	353	130	2 174	5 658
Фізичні особи	46 069	8 193	1 527	9 494	65 283
Всього	151 101	10 554	1 657	11 668	174 980

Більш детальна інформація стосовно резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам наведена у Примітці 10.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Географічна концентрація

Нижче наведено інформацію про географічну концентрацію монетарних активів та зобов'язань:

	31 грудня 2017			
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	–	–	7 264 287
Банківські метали	7 958	–	–	7 958
Кошти у кредитних установах	352 773	3 318 528	68 253	3 739 554
Похідні фінансові активи	910	–	–	910
Кредити клієнтам	33 646 433	–	–	33 646 433
Торгові цінні папери	315 094	–	–	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	20 576 656	7	–	20 576 663
Інші активи	189 054	–	–	189 054
	62 353 165	3 318 535	68 253	65 739 953
Зобов'язання				
Кошти Національного банку України	414 104	–	–	414 104
Кошти кредитних установ	1 946 930	–	–	1 946 930
Похідні фінансові зобов'язання	3 775	–	–	3 775
Кошти клієнтів	60 646 118	–	–	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	209 392	–	–	209 392
Інші зобов'язання	73 822	–	–	73 822
	63 294 141	–	–	63 294 141
Різниця між активами та зобов'язаннями	(940 976)	3 318 535	68 253	2 445 812
	31 грудня 2016			
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 482 132	–	–	2 482 132
Банківські метали	14 112	–	–	14 112
Кошти у кредитних установах	839 957	5 661 925	20 045	6 521 927
Похідні фінансові активи	9 420	–	–	9 420
Кредити клієнтам	20 351 584	–	–	20 351 584
Торгові цінні папери	386 454	–	–	386 454
Інвестиції, наявні для продажу	19 996 752	5	–	19 996 757
Інвестиції, утримувані до погашення	1 000 657	–	–	1 000 657
Інші активи	71 137	–	–	71 137
	45 152 205	5 661 930	20 045	50 834 180
Зобов'язання				
Кошти Національного банку України	574 997	–	–	574 997
Кошти кредитних установ	1 105 700	–	–	1 105 700
Похідні фінансові зобов'язання	16 300	–	–	16 300
Кошти клієнтів	46 180 966	–	–	46 180 966
Резерви під гарантії та зобов'язання	60 504	–	–	60 504
Інші зобов'язання	393 292	–	–	393 292
	48 331 759	–	–	48 331 759
Різниця між активами та зобов'язаннями	(3 179 554)	5 661 930	20 045	2 502 421

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності – це ризик, який виникає через неспроможність банку виконати свої зобов'язання в належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат, або через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування та/або виконувати позабалансові зобов'язання. З метою обмеження цього ризику керівництво використовує різні джерела фінансування додатково до своєї основної бази депозитів. Керівництво також здійснює щоденне управління ліквідністю Банку з урахуванням залишків коштів на кореспондентських рахунках та планів щодо надходжень та відтоків коштів; управління поточною ліквідністю строком до 1 місяця шляхом визначення потреб Банку у ліквідних коштах та визначення величини розриву ліквідності протягом зазначеного періоду; управління ліквідністю на строк більше 1-го місяця шляхом оцінки ступеня невідповідності строкової структури активів строковій структурі пасивів та розробки заходів щодо підтримання у майбутньому відповідного рівня ліквідності Банку.

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків від звітної дати до дати погашення згідно з відповідним договором.

Аналіз активів та зобов'язань Банку за строками їх очікуваного відшкодування або погашення наведений у Примітці 34.

У таблицях нижче подано інформацію щодо майбутніх недисконтованих грошових потоків за фінансовими зобов'язаннями станом на 31 грудня 2017 та 2016 років в розрізі строків, що залишились до погашення. Похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Зобов'язання, що підлягають погашенню за вимогою, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню можливу дату. Однак Банк розраховує на те, що значна частина клієнтів не вимагатиме виплат на найбільш ранню можливу дату.

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2017	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Кошти Національного банку України	87 181	254 503	108 811	–	450 495
Кошти кредитних установ	1 695 756	13 034	284 447	–	1 993 237
Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:					
Суми до сплати за договором	(1 139 386)	–	–	–	(1 139 386)
Суми до отримання за договором	1 143 162	–	–	–	1 143 162
Кошти клієнтів	47 746 975	12 845 605	824 711	82 208	61 499 499
Інші зобов'язання	73 822	–	–	–	73 822
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	49 607 510	13 113 142	1 217 969	82 208	64 020 829

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2016	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Кошти Національного банку України	56 693	166 112	450 496	–	673 301
Кошти кредитних установ	887 648	74 410	176 682	–	1 138 740
Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:					
Суми до сплати за договором	(1 539 904)	–	–	–	(1 539 904)
Суми до отримання за договором	1 556 204	–	–	–	1 556 204
Кошти клієнтів	38 049 633	8 400 132	615 153	2 030	47 066 948
Інші зобов'язання	393 292	–	–	–	393 292
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	39 403 566	8 640 654	1 242 331	2 030	49 288 581

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Усі невиконані зобов'язання з надання позик включаються в той часовий період, що містить найбільш ранню дату, до якої клієнт може вимагати їх виконання. У випадку договорів фінансової гарантії максимальна сума гарантії відноситься на найбільш ранній період, у якому ця гарантія може вимагатись.

	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
31 грудня 2017	1 353 100	5 160 700	538 584	161 290	7 213 674
31 грудня 2016	884 558	4 424 282	393 552	–	5 702 392

Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати усі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Операційний ризик

Операційний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем або внаслідок зовнішніх факторів.

Основним органом управління операційним ризиком в Банку є Правління, до повноважень якого входить встановлення принципів, що забезпечать методику ефективного управління та контролю операційних ризиків. Комітет з питань управління операційними ризиками є колегіальним органом Правління, до функцій якого входить втілення політики управління операційним ризиком, удосконалення бізнес-процесів, запровадження систем / додаткових систем внутрішнього контролю, розробка комплексу заходів за результатами розгляду операційних інцидентів.

Процентний ризик

Процентний ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу Банку, який виникає внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Цей ризик впливає як на прибутковість Банку, так і на економічну вартість його активів, зобов'язань та позабалансових інструментів. Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках при незмінному значенні всіх інших змінних звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід Банку.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, що виникає внаслідок розривів активів та зобов'язань за строковістю до перегляду процентної ставки, яка відображає строковість до перегляду базової ставки для інструментів з плаваючою (змінюваною) процентною ставкою та строковість до погашення для інструментів з фіксованою процентною ставкою.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (за методом розривів строковості до переоцінки)

	31 грудня 2017					Всього
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	
Активи	13 034 202	8 794 395	19 484 002	17 176 738	5 530 433	64 019 770
Зобов'язання	48 448 249	4 687 910	8 673 407	1 046 519	151 068	63 007 153
Різниця між активами та зобов'язаннями	(35 414 047)	4 106 485	10 810 595	16 130 219	5 379 365	1 012 617
1%	(339 587)	34 202	40 577			(264 808)
-1%	339 587	(34 202)	(40 577)			264 808

	31 грудня 2016					Всього
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	
Активи	10 093 991	2 533 067	15 114 241	15 716 095	6 290 872	49 748 266
Зобов'язання	32 879 741	7 286 432	6 522 771	1 171 644	1 076	47 861 664
Різниця між активами та зобов'язаннями	(22 785 750)	(4 753 365)	8 591 470	14 544 451	6 289 796	1 886 602
1%	(218 493)	(39 590)	32 247			(225 836)
-1%	218 493	39 590	(32 247)			225 836

Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та дохідність цінних паперів. Банк класифікує ринкові ризики як торгові та неторгові. Ризик за неторговими позиціями управляється та контролюється з використанням аналізу чутливості.

Валютний ризик

Валютний ризик – наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали. Комітет з питань управління активами та пасивами Банку встановлює ліміти за позиціями в іноземній валюті згідно з вимогами Національного банку України. Моніторинг позицій здійснюється на щоденній основі.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 31 грудня 2017 року представлені таким чином:

	<i>Гривня</i>	<i>Долари США</i>	<i>Євро</i>	<i>Інші валюти</i>	<i>Всього</i>
Активи					
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	6 405 125	696 893	148 614	13 655	7 264 287
Банківські метали	-	-	-	7 958	7 958
Кошти у кредитних установах	309 426	2 826 203	339 701	264 224	3 739 554
Кредити клієнтам	17 748 295	10 156 133	5 742 005	-	33 646 433
Торгові цінні папери	347	314 747	-	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	9 421 464	9 671 266	1 483 933	-	20 576 663
Інвестиційна нерухомість	348 834	-	-	-	348 834
Основні засоби та нематеріальні активи	1 736 061	-	-	-	1 736 061
Активи, утримувані для продажу	60 508	-	-	-	60 508
Інше майно	740 764	-	-	-	740 764
Поточні податкові активи	4 921	-	-	-	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	187 584	-	-	-	187 584
Інші активи	515 526	52 417	15 713	-	583 656
Всього активи	37 478 855	23 717 659	7 729 966	285 837	69 212 317
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	414 104	-	-	-	414 104
Кошти кредитних установ	250 048	1 287 794	340 997	68 091	1 946 930
Кошти клієнтів	31 720 689	21 561 912	7 202 229	161 288	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	13 140	-	196 252	-	209 392
Інші зобов'язання	345 231	9 041	10 661	2 662	367 595
Всього зобов'язання	32 743 212	22 858 747	7 750 139	232 041	63 584 139
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	4 735 643	858 912	(20 173)	53 796	
Активи до отримання	961 247	185 442	208 342	7 546	1 362 577
Активи до відправлення	(93 674)	(1 086 693)	(98 945)	(86 130)	(1 365 442)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	867 573	(901 251)	109 397	(78 584)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	5 603 216	(42 339)	89 224	(24 788)	

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 31 грудня 2016 року представлені таким чином:

	<i>Гривня</i>	<i>Долари США</i>	<i>Євро</i>	<i>Інші валюти</i>	<i>Всього</i>
Активи					
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	1 907 205	272 905	259 508	42 514	2 482 132
Банківські метали	-	-	-	14 112	14 112
Кошти у кредитних установах	824 297	3 243 623	2 164 012	289 995	6 521 927
Кредити клієнтам	14 626 038	4 473 490	1 252 056	-	20 351 584
Торгові цінні папери	4 555	381 899	-	-	386 454
Інвестиції, наявні для продажу	8 354 784	11 641 973	-	-	19 996 757
Інвестиції, утримувані до погашення	1 000 657	-	-	-	1 000 657
Інвестиційна нерухомість	50 814	-	-	-	50 814
Основні засоби та нематеріальні активи	1 509 943	-	-	-	1 509 943
Активи, утримувані для продажу	1 129 309	-	-	-	1 129 309
Інше майно	328	-	-	-	328
Поточні податкові активи	4 921	-	-	-	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	82 561	-	-	-	82 561
Інші активи	319 917	30 005	15 092	-	365 014
Всього активи	29 815 329	20 043 895	3 690 668	346 621	53 896 513
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	574 997	-	-	-	574 997
Кошти кредитних установ	106 617	695 030	279 237	24 816	1 105 700
Кошти клієнтів	23 827 610	18 851 117	3 399 834	102 405	46 180 966
Резерви під гарантії та зобов'язання	2 094	-	58 410	-	60 504
Інші зобов'язання	324 696	29 565	311 961	3 338	669 560
Всього зобов'язання	24 836 014	19 575 712	4 049 442	130 559	48 591 727
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	4 979 315	468 183	(358 774)	216 062	
Активи до отримання	674 963	988 518	624 012	3 665	2 291 158
Активи до відправлення	(577 654)	(1 240 997)	(261 549)	(217 838)	(2 298 038)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	97 309	(252 479)	362 463	(214 173)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	5 076 624	215 704	3 689	1 889	

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, зміна курсів яких може наразити Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2017 та 2016 років, з огляду на неторгові монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих змін в обмінних курсах іноземних валют по відношенню до гривні, при незмінному значенні всіх інших змінних звіту про прибутки та збитки Банку (через наявність неторгових монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення прибутку чи капіталу, а додатні значення відображають потенційне чисте збільшення прибутку чи капіталу.

<i>Валюта</i>	<i>Збільшення валютного курсу, %</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>	<i>Збільшення валютного курсу, %</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>
	<i>31 грудня 2017</i>	<i>31 грудня 2017</i>	<i>31 грудня 2016</i>	<i>31 грудня 2016</i>
Долар США	14,00%	(5 928)	53,00%	114 323
Євро	22,00%	19 629	53,00%	1 955

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

<i>Валюта</i>	<i>Зменшення валютного курсу, % 31 грудня 2017</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування 31 грудня 2017</i>	<i>Зменшення валютного курсу, % 31 грудня 2016</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування 31 грудня 2016</i>
Долар США	-10,00%	4 234	-13,00%	(28 042)
Євро	-9,00%	(8 030)	-15,00%	(553)

33. Оцінка справедливої вартості

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки.

Справедлива вартість визначалася Банком з використанням наявної ринкової інформації, якщо така існує, та відповідних методів оцінки. Однак, для інтерпретації ринкової інформації з метою визначення оціночної справедливої вартості необхідні певні судження. Оцінки, представлені в цій фінансовій звітності, можуть не відображати суми, які Банк зможе отримати при фактичній реалізації наявного в нього пакета тих чи інших активів чи повинен буде сплатити при передачі зобов'язань.

Банк використовує таку ієрархію для визначення справедливої вартості активів та зобов'язань і розкриття інформації про неї в розрізі моделей оцінки:

- ▶ 1-й рівень: котирування (нескориговані) цін на активних ринках для ідентичних активів чи зобов'язань;
- ▶ 2-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на відображувану справедливу вартість, є спостережуваними на ринку, прямо чи опосередковано;
- ▶ 3-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на відображувану справедливу вартість, не є спостережуваними на ринку.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі, а також справедлива вартість будівель

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання, а також будівлі Банку, оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. Нижче подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих активів та зобов'язань (зокрема, методики оцінки та використані вхідні дані):

<i>Активи/ зобов'язання</i>	<i>Рівень ієрархії справедливої вартості</i>	<i>Методики оцінки та ключові вхідні дані</i>
Торгові цінні папери	1	Котирувані ціни пропозиції на активному ринку.
Інвестиції, наявні для продажу	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої суттєві дані є прямо або опосередковано спостереженнями на ринку. Оцінки використовують одну або декілька визначених цін для звичайних операцій, які піддаються спостереженню на ринку, який не вважається активним.
	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників емітента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій діє емітент.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Активи/ зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Інвестиційна нерухомість	3	Банк залучає незалежних оцінювачів для визначення справедливої вартості інвестиційної нерухомості, при цьому використовується порівняльний підхід до оцінки, а для об'єктів, які не мають ринкових аналогів використовується дохідний метод. Для порівняльного підходу до оцінки ціни ринкових продажів по зіставних об'єктах нерухомості у безпосередній близькості коригуються з врахуванням різниці в основних параметрах (таких як площа об'єкту нерухомості). Основним параметром, що використовується при даному методі оцінки є ціна за квадратний метр об'єкту нерухомості.
Похідні фінансові інструменти	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик від різних контрагентів.
Будівлі та земельні ділянки, активи утримувані для продажу	3	Банк залучає незалежних оцінювачів для визначення справедливої вартості будівель та земельних ділянок та активів, утримуваних для продажу, при цьому використовується порівняльний підхід до оцінки, а для об'єктів, які не мають ринкових аналогів використовується дохідний підхід. Для порівняльного підходу до оцінки ціни ринкових продажів по зіставних об'єктах нерухомості у безпосередній близькості коригуються з врахуванням різниці в основних параметрах (таких як площа об'єкту нерухомості). Основним параметром, що використовується при даному методі оцінки є ціна за квадратний метр об'єкту нерухомості.

У таблиці нижче поданий аналіз активів та зобов'язань, представлених у Звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю, у розрізі рівнів ієрархії джерел справедливої вартості:

	31 грудня 2017			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, які оцінюються за справедливою вартістю				
Торгові цінні папери	–	315 094	–	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	7	20 565 344	11 312	20 576 663
Похідні фінансові активи	–	910	–	910
Інвестиційна нерухомість	–	–	348 834	348 834
Будівлі та земельні ділянки	–	–	994 989	994 989
Всього	7	20 881 348	1 355 135	22 236 490
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Похідні фінансові зобов'язання	–	3 775	–	3 775
Всього	–	3 775	–	3 775

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2016			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, які оцінюються за справедливою вартістю				
Торгові цінні папери	-	386 454	-	386 454
Інвестиції, наявні для продажу	5	19 985 440	11 312	19 996 757
Похідні фінансові активи	-	9 420	-	9 420
Інвестиційна нерухомість	-	-	50 814	50 814
Будівлі та земельні ділянки	-	-	1 022 396	1 022 396
Всього	5	20 381 314	1 084 522	21 465 841
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Похідні фінансові зобов'язання	-	16 300	-	16 300
Всього	-	16 300	-	16 300

Зміни у категорії фінансових інструментів 3-го рівня, оцінених за справедливою вартістю

Протягом 2017 року, змін у сумах активів та зобов'язань 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю, не відбувалось.

У таблиці нижче представлено узгодження сум за фінансовими активами і зобов'язаннями 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю, на початок і кінець 2016 року:

	Витрати, визнані у звіті про прибутки та збитки		
	На 1 січня 2016		На 31 грудня 2016
Інвестиції, наявні для продажу	128 233	(116 921)	11 312

Витрати за фінансовими інструментами 3-го рівня, включені в прибутки або збитки за 2016 рік, представлені виключно нереалізованими витратами в результаті знецінення інвестицій, наявних для продажу.

Вплив змін у ключових припущеннях на оцінки справедливої вартості фінансових інструментів 3-го рівня, оцінюваних за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено вплив використання можливих альтернативних припущень на оцінки справедливої вартості інструментів 3-го рівня:

	31 грудня 2017		31 грудня 2016	
	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень
Фінансові активи				
Інвестиції, наявні для продажу	11 312	(11 312)	11 312	(11 312)

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань визначається з використанням ринкових цін, методів дисконтованих грошових потоків та інших належних методів оцінки вартості і може не відображати справедливую вартість цих інструментів на дату затвердження цієї фінансової звітності. Такі розрахунки не відображають жодних премій або дисконтів, що можуть виникнути внаслідок пропозиції на продаж одночасно всієї суми певного фінансового інструмента. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Грошові кошти та їх еквіваленти та кошти у кредитних установах представлені залишками на кореспондентських рахунках та короткостроковими депозитами. У зв'язку з короткостроковим характером цих фінансових інструментів та відповідними фактичними процентними ставками, встановленими по подібних фінансових інструментах, балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів, залишків коштів у інших банках приблизно дорівнює їхній справедливої вартості.

Для визначення справедливої вартості прогнозні грошові потоки дисконтуються за ринковими ставками, встановленими на звітну дату по аналогічних інструментах.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фінансові активи / фінансові зобов'язання	Рівень ісрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вихідні дані
Кредити клієнтам	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників контрагента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій діє контрагент. До найсуттєвіших вихідних даних належала ставка дисконтування, яка відображає кредитний ризик контрагентів.
Інвестиції, утримувані до погашення	1	Ціни пропозиції, що мають котирування на активному ринку.
Кошти Національного банку України	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням даних, що не піддаються спостереженню.
Кошти клієнтів	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням даних, що не піддаються спостереженню.

31 грудня 2017

	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	–	–	7 264 287
Кошти у кредитних установах	–	–	3 739 554	3 739 554
Кредити клієнтам	–	–	34 456 461	34 456 461
Всього	7 264 287	–	38 196 015	45 460 302
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	–	–	414 104	414 104
Кошти кредитних установ	–	–	1 946 930	1 946 930
Кошти клієнтів	–	–	60 755 916	60 755 916
Всього	–	–	63 116 950	63 116 950

31 грудня 2016

	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 482 132	–	–	2 482 132
Кошти у кредитних установах	–	–	6 521 927	6 521 927
Кредити клієнтам	–	–	21 000 129	21 000 129
Інвестиції, утримувані до погашення	1 000 657	–	–	1 000 657
Всього	3 482 789	–	27 522 056	31 004 845
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	–	–	574 997	574 997
Кошти кредитних установ	–	–	1 105 700	1 105 700
Кошти клієнтів	–	–	46 264 609	46 264 609
Всього	–	–	47 945 306	47 945 306

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче наводиться порівняння балансової вартості та справедливої вартості в розрізі класів фінансових інструментів Банку, що не обліковуються за справедливою вартістю в звіті про фінансовий стан. У таблиці не наводяться значення справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	31 грудня 2017		31 грудня 2016	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	7 264 287	2 482 132	2 482 132
Кошти у кредитних установах	3 739 554	3 739 554	6 521 927	6 521 927
Кредити клієнтам	33 646 433	34 456 461	20 351 584	21 000 129
Інвестиції, утримувані до погашення	-	-	1 000 657	1 000 657
Всього активів	44 650 274	45 460 302	30 356 300	31 004 845
Фінансові зобов'язання				
Кошти Національного банку України	414 104	414 104	574 997	574 997
Кошти кредитних установ	1 946 930	1 946 930	1 105 700	1 105 700
Кошти клієнтів	60 646 118	60 755 916	46 180 966	46 264 609
Всього зобов'язань	63 007 152	63 116 950	47 861 663	47 945 306

34. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за договірними строками погашення. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 32.

	31 грудня 2017				31 грудня 2016			
	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	-	-	7 264 287	2 482 132	-	-	2 482 132
Банківські метали	7 958	-	-	7 958	14 112	-	-	14 112
Похідні фінансові активи	910	-	-	910	9 420	-	-	9 420
Кошти у кредитних установах	3 739 554	-	-	3 739 554	6 521 927	-	-	6 521 927
Кредити клієнтам*	17 733 094	15 913 339	-	33 646 433	12 095 856	8 255 728	-	20 351 584
Торгові цінні папери	315 094	-	-	315 094	386 454	-	-	386 454
Інвестиції, наявні для продажу	8 619 180	11 957 483	-	20 576 663	6 245 517	13 751 240	-	19 996 757
Інвестиції, утримувані до погашення	-	-	-	-	1 000 657	-	-	1 000 657
Інвестиційна нерухомість	-	-	348 834	348 834	-	-	50 814	50 814
Основні засоби та нематеріальні активи	-	-	1 736 061	1 736 061	-	-	1 509 943	1 509 943
Активи, утримувані для продажу	60 508	-	-	60 508	1 129 309	-	-	1 129 309
Інше майно	-	-	740 764	740 764	-	-	328	328
Поточні активи з податку на прибуток	-	4 921	-	4 921	-	4 921	-	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	-	187 584	-	187 584	-	82 561	-	82 561
Інші активи	583 656	-	-	583 656	365 014	-	-	365 014
Всього	38 324 241	28 063 327	2 825 659	69 213 227	30 250 398	22 094 450	1 561 085	53 905 933
Кошти Національного банку України	318 488	95 616	-	414 104	181 621	393 376	-	574 997
Кошти кредитних установ	1 691 410	255 520	-	1 946 930	885 576	220 124	-	1 105 700
Похідні фінансові зобов'язання	3 775	-	-	3 775	16 300	-	-	16 300
Кошти клієнтів	59 799 667	846 451	-	60 646 118	45 621 747	559 219	-	46 180 966
Резерви під гарантії та зобов'язання	209 392	-	-	209 392	60 504	-	-	60 504
Інші зобов'язання	367 595	-	-	367 595	669 560	-	-	669 560
Всього	62 390 327	1 197 587	-	63 587 914	47 435 308	1 172 719	-	48 608 027
Чиста сума	(24 066 086)	26 865 740	2 825 659	5 625 313	(17 184 910)	20 921 731	1 561 085	5 297 906

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Керівництво Банку вважає, що від'ємний розрив ліквідності (розрив ліквідності між фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями за строком погашення «до року» станом на 31 грудня 2017 року складає 24 227 423 тис. грн.), що виник станом на 31 грудня 2017 року, є контрольованим та не загрожує здатності Банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватись за власними зобов'язаннями. Так, Банк має обсяг вторинного резерву ліквідних коштів, що представлений:

- ▶ необтяженими цінними паперами – облігаціями внутрішньої державної позики України у сумі 11 160 315 тис. грн., облігаціями Державної іпотечної установи у сумі 20 678 тис. грн., які характеризуються високим рівнем ліквідності та були віднесені до строку погашення «понад 1 рік», що можуть бути отримані шляхом продажу вказаних цінних паперів або шляхом залучення кредиту рефінансування від Національного банку України під заставу цих цінних паперів. Станом на 31 грудня 2017 року справедлива вартість цінних паперів, які можуть вважатись покриттям кумулятивного розриву ліквідності за часовим кошиком «до 1 року», складає 11 180 994 тис. грн.;
- ▶ стабільними залишками коштів клієнтів на поточних рахунках, що визначені за допомогою статистичного аналізу коливань залишків на поточних рахунках клієнтів. Станом на 31 грудня 2017 року стабільні залишки на поточних рахунках оцінюються в сумі 12 203 421 тис. грн. На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення стабільного залишку може розглядатися як «без строку погашення»;
- ▶ стабільними залишками коштів клієнтів на інших рахунках, що визначені за допомогою статистичного аналізу коливань залишків на інших рахунках клієнтів. Станом на 31 грудня 2017 року стабільні залишки на інших рахунках оцінюються в сумі 3 904 143 тис. грн. На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення стабільного залишку може розглядатися як «без строку погашення».

Таким чином, від'ємний розрив ліквідності, що виник станом на 31 грудня 2017 року, у сумі 24 227 423 тис. грн., на основі очікуваних строків реалізації зазначених фінансових інструментів змінюється на позитивний розрив ліквідності та може оцінюватися в розмірі 3 061 135 тис. грн.

35. Операції із зв'язаними сторонами

У ході своєї звичайної діяльності Банк надає позики та аванси, залучає депозити та здійснює інші операції із зв'язаними сторонами. Сторони вважаються зв'язаними у випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону через одного чи кількох посередників або здійснює суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Умови операцій із зв'язаними сторонами встановлюються на щоденній основі і можуть бути відмінними від ринкових умов.

Станом на 31 грудня 2017 року 94,94% статутного капіталу Банку було у власності держави, під контролем Міністерства фінансів України (2016: 94,94%). Відповідно, операції та залишки із зв'язаними сторонами представляють собою операції з державою, суб'єктами господарювання, зв'язаними з органами державної влади (прямо та опосередковано), членами провідного управлінського персоналу Банку та суб'єктами господарювання, які контролюються, мають спільний контроль або знаходяться під їх суттєвим впливом.

Суб'єкти господарювання, зв'язані з органами державної влади – суб'єкти господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органів державної влади.

Органи державної влади – органи державної влади, урядові агенції та подібні органи державної влади – місцеві, національні або міжнародні.

При розгляді взаємовідносин кожної можливої зв'язаної сторони особлива увага приділяється змісту відносин, а не тільки їхній юридичній формі. Обсяги операцій, залишки за операціями зі зв'язаними сторонами на кінець періоду та відповідні суми доходів і витрат за період були такими:

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2017			31 грудня 2016		
	Підприємства, які контролюються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управлінський персонал	Підприємства, які контролюються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управлінський персонал
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	4 504 623	-	-	-	-	-
Поточні рахунки у Національному банку України	1 242 025	-	-	1 178 348	-	-
Поточні рахунки та рахунки овернайт в інших кредитних установах	443 046	-	-	289 753	-	-
Кошти в кредитних установах	100	-	-	102	-	-
Кредити, загальна сума	14 857 167	1 034	17 640	10 691 593	911	14 360
Мінус резерв під зменшення корисності	(585 160)	(1)	(125)	(212 235)	(1)	(147)
Торгові цінні папери	315 094	-	-	386 454	-	-
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	20 573 488	-	-	19 890 594	-	-
Інвестиції, утримувані до погашення	-	-	-	1 000 657	-	-
Зобов'язання						
Кошти Національного банку України	414 104	-	-	574 997	-	-
Кошти кредитних установ	50 526	8 482	-	275	2 700	-
Кошти клієнтів – депозити	6 036 396	179 758	47 163	7 305 521	57 766	74 346
Кошти клієнтів – поточні рахунки	19 065 151	11 464	19 496	11 505 632	10 749	14 408
Випущені зобов'язання та гарантії	9 801 428	372	6 913	9 424 202	323	3 979
Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід						
Процентний дохід від кредитів	1 318 339	128	810	1 059 303	103	513
Процентний дохід від торгових цінних паперів	23 016	-	-	7 354	-	-
Процентний дохід від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	2 021 768	-	-	1 697 884	-	-
Процентний дохід за депозитними сертифікатами Національного банку України	531 359	-	-	878 266	-	-
Процентні витрати за коштами Національного банку України	73 803	-	-	183 215	-	-
Процентні витрати за коштами кредитних установ	5 472	348	-	80 442	42	-
Процентні витрати за коштами клієнтів	2 115 567	3 508	2 652	2 296 901	4 453	4 076
Резерв під зменшення корисності кредитів: (нарахування)/ розформування	(372 925)	-	22	(117 835)	711	(147)
Прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів в торговому портфелі	5 116	-	-	(406)	-	-
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	51 818	-	-	26 436	-	-
Інші операційні витрати	110 773	-	-	89 699	-	-

Ризик концентрації – ризик концентрації визначається Банком як ризик можливих втрат внаслідок концентрації ризику на конкретних інструментах, окремих операціях та галузях економіки.

Специфіка діяльності Банку пов'язана зі значними обсягами операцій із державними підприємствами, внаслідок чого виникає значна концентрація кредитного та інвестиційного ризиків щодо окремих контрагентів та груп пов'язаних контрагентів та галузей економіки.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2017 року 60% активів та 56% зобов'язань були зосереджені в операціях з державними компаніями, Національним банком України, державними банками та державними органами (2016: 61% активів та 40% зобов'язань).

Банк здійснює управління ризиком концентрації у кредитному портфелі та портфелі цінних паперів шляхом встановлення лімітів для окремих контрагентів та груп контрагентів.

Виплати ключовому управлінському персоналу включали такі статті:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Заробітна плата та премії	42 434	27 190
Всього виплати ключовому управлінському персоналу	42 434	27 190

36. Достатність капіталу

Політика Банку передбачає підтримку сталого рівня власного капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також сталого розвитку бізнесу в майбутньому. При цьому враховується і вплив рівня капіталу на прибутки акціонерів, у зв'язку з чим Банк визнає необхідність балансу між підвищенням прибутковості, що є можливим в результаті підвищення співвідношення запозиченого та власного капіталу, і перевагами та стабільністю, які забезпечуються за рахунок стійкості фінансової позиції.

Національний банк України як головний регулюючий орган встановлює вимоги до розміру капіталу Банку в цілому та здійснює моніторинг виконання цих вимог на основі звітності за національними стандартами. Банк та його окремі операції знаходяться під безпосереднім наглядом з боку національних регулюючих органів.

Згідно з існуючими вимогами до рівня капіталу, встановленими НБУ, банки повинні підтримувати показник співвідношення капіталу та активів, зважених на ризик («показник адекватності капіталу за українськими нормативними вимогами»), вище певного встановленого мінімального показника. Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років зазначений мінімальний рівень, становить 10%. Банк відповідає нормативним вимогам щодо показника рівня капіталу за періоди, що закінчилися 31 грудня 2017 та 2016 років.

Банк аналізує свою діяльність щодо виконання вимог до мінімального розміру капіталу, включаючи вимоги щодо адекватності капіталу, розраховані згідно з Базельською Угодою 1988 року, як визначено у документі Базельського комітету з банківського нагляду «Міжнародна конвергенція: виміри капіталу та стандарти капіталу» (із змінами, внесеними у квітні 1998 року) та Поправкою до Базельської угоди для врахування ринкових ризиків (із змінами, внесеними у листопаді 2005 року), відомою як Базель I. Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років мінімальний рівень показника достатності капіталу згідно з вимогами Базель I становить 8% та мінімальний рівень показника достатності капіталу першого рівня – 4%.

У наступній таблиці показано склад позиції Банку по капіталу, розрахованої згідно з вимогами Базельської Угоди, станом на 31 грудня 2017 та 2016 років:

	31 грудня 2017	31 грудня 2016
Капітал першого рівня	6 449 193	5 806 795
Капітал другого рівня	(823 880)	(508 889)
Всього капітал	5 625 313	5 297 906
Активи, зважені за ризиком	45 173 595	34 674 864
Показник достатності капіталу першого рівня	14,28%	16,75%
Сукупний показник достатності капіталу	12,45%	15,28%

Станом на 31 грудня 2017 року Банк дотримувався показника достатності капіталу, розрахованого згідно з положеннями Базельської угоди.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

37. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності

	<i>Кошти Національного банку України</i>	<i>Кошти кредитних установ (довгострокові)</i>	<i>Всього</i>
Балансова вартість на 31 грудня 2016 року	574 997	220 114	795 111
Надходження	-	80 939	80 939
Погашення	(180 000)	-	(180 000)
Негрошові операції	19 107	(245)	18 862
Курсові різниці	-	35 101	35 101
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	414 104	335 909	750 013

38. Події після звітної дати

Після 31 грудня 2017 року Національний банк України збільшив облікову ставку з 14,5% до 16,0% з 26 січня 2018 року та до 17,0% річних з 2 березня 2018 року.